

**КАТАЛОГ НА
РЕАЛИЗИРАНИ
ПРОЕКТИ ПРЕКУ
ПРОГРАМА ЗА
ДОДЕЛУВАЊЕ
МАЛИ ГРАНТОВИ**

Проектот е финансиран од
Европската унија

КАТАЛОГ НА РЕАЛИЗИРАНИ
ПРОЕКТИ ПРЕКУ ПРОГРАМА
ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ МАЛИ
ГРАНТОВИ

СОДРЖИНА

КАТАЛОГ НА РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ ПРЕКУ ПРОГРАМА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ МАЛИ ГРАНТОВИ.....	4
ЗЕЛЕН ПАТ	5
МИСЛИ И ДЕЈСТВУВАЈ ЗЕЛЕНО	8
ОБУКА ЗА СОБИРАЊЕ И ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕКОВИТИ, АРОМАТИЧНИ И ЗАЧИНСКИ БИЛКИ.....	11
ВАЖНОСТА НА ЗАЧУВУВАЊЕТО НА БИОЛОШКАТА РАЗНОВИДНОСТ ВО ЛОКАЛНАТА ЗАЕДНИЦА НА ЖУПА НИКЧИЌ	13
ПРОМОЦИЈА НА ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА	16
БОР	19
НОВА ЗЕЛЕНА СОЦИЈАЛНА ИНИЦИЈАТИВА	22
ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА ВО СЛУЖБА НА ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ	25
ПРИМЕНА НА ОДРЖЛИВО ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА ПОДОБРА КЛИМА	28
ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА ВО ФУНКЦИЈА НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	30
ПРАВО НА ЗДРАВО - ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА ПРЕКУ ОРГАНСКО ЗЕМЈОДЕЛСТВО	32
РАЗВОЈ НА ОДРЖЛИВА И ЕКОЛОШКИ ПРЕТПРИЕМАЧКА КУЛТУРА НА МЛАДИТЕ ВО САРАЕВСКИОТ КАНТОН	35
ЗЕЛЕНА ВРСКА.....	38
ЗЕКОН	41
КАКО ДА УПРАВУВАМЕ СО ЕНЕРГИЈАТА ВО НАШЕТО УЧИЛИШТЕ	43
ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА ПРЕКУ КОНЦЕПТОТ НА СЕПАРАЦИЈА НА ОТПАД НА ИЗВОР И РЕЦИКЛИРАЊЕ	46
ИНИЦИЈАТИВА ЗА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА СВЕСТ ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЈА И ЗЕЛЕНИ ОБЈЕКТИ ВО ГРАДОТ КОРЧА	49
СТАРТ	52
ЗЕЛЕН КОД.....	55
АТЕЉЕ ЗР	57
ЗЕЛЕНИ ВЕШТИНИ ЗА ЗЕЛЕНИ РАБОТНИ МЕСТА ВО АЛБАНИЈА	60
ПОДОБРУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ГО ПРИ СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНЦЕПТОТ НА ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА.....	63
ВЕЛО ТУРИЗАМ ВО ВЕВЧАНИ	65
ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА ЗА ПРОСПЕРИТЕТ НА МЛАДИТЕ.....	67
ЗЕЛЕНО ЗАЈАКНУВАЊЕ НА РУРАЛНИТЕ ОБЛАСТИ	70

КАТАЛОГ НА РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ ПРЕКУ ПРОГРАМА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ МАЛИ ГРАНТОВИ

За проектот

ФОРС Црна Гора во партнерство со организациите СМАРТ Колектив од Србија, Центар за поддршка и развој од Б&Х, ЕКО Свест од Северна Македонија, EDEN Центар од Албанија и Здружението Слеп од Хрватска го спроведуваше проектот GEAR – Зелена економија за развој на регионот од март 2018 година. Целта на проектот е да се зголемат активностите и влијанието на граѓанските организации од Црна Гора, Србија, Босна и Херцеговина (БиХ), Северна Македонија и Албанија во заштитата на животната средина преку вмрежување, зајакнување на нивните капацитети и промовирање зелена економија.

Главните активности на проектот вклучуваат обуки за претставници на граѓански организации за зелена економија, застапување и лобирање во јавноста, учество во донесување одлуки, следење на јавните политики, управување со проектниот циклус, и сл., запознавање со моделите на добри практики во зелената економија и зеленото претприемништво преку студиски посети на ЕУ и презентации организирани во целните земји, субгрантови за ГО, регионални конференции за зелена економија и зелено претприемништво, изработка на Студија за можностите за развој на зелена економија во целиот регион, и сл.

Проектот е финансиран од Европската Унија во рамките на Програмата за граѓанско општество и програма за 2016-2017 година и е кофинансиран од Министерството за јавна администрација, дигитално општество и медиуми во Црна Гора.

Еден од најважните резултати на проектот GEAR е подобрување на капацитетот на локалните ГО за управување со проекти, како и спроведување на 25 проекти поврзани со заштита на животната средина преку субгрантирање.

Овој каталог содржи релевантни информации за локалните ГО и нивните проекти кои се спроведени како мали грантови во рамките на проектот GEAR со цел да се обезбедат информации за нивната работа и постигнатите резултати.

ЗЕЛЕН ПАТ

ГО „ЖУПА У СРЦУ“ НИКШИЌ

Вредност на проектот: € 5,994.00

Целна област: Никшиќ, Црна Гора

КОНТАКТ - ЈОВО РАДУЛОВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.zupa.today

Е-ПОШТА:

posaomailovi@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зголемување на спроведувањето на принципите за зелена економија во руралните области во Црна Гора, што и беше целокупната цел на проектот. Во исто време, спроведувањето бројни проектни активности придонесоа за зголемување на нивото на знаење и свест за зелената економија и користењето на ресурсите за отпад од домаќинствата со цел развој на зелени бизниси и зголемување на примената на зелената економија во домаќинствата и заедниците, што беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- Повеќе од 150 млади луѓе кои учествуваа во активностите заедно со нивните родители;
- 10 домаќинства заинтересирани за компостирање;
- Целото население на Жупа Никшиќ (3.714 жители).

КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:

- Севкупното население од руралните области на општината Никшиќ.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Спроведувањето бројни проектни активности го подигна нивото на свест кај локалното население за зелената економија, можностите за нејзина примена и заштита на животната средина. Исто така, беа иницирани примери за добри практики за ком-

постирање во руралните домаќинства и беше направена анализа на потребата од воспоставување одржлив деловен систем за компостирање во Жупа Никшиќ. На самиот крај од спроведувањето на проектот, преку организирањето на Зелен ден на главниот градски плоштад во Никшиќ, земјоделските производители се поврзаа со купувачи на домашни производи.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Предавање за деца во врска со производи добиени од природата, начин на собирање и рецепти заедно со подготовка на брошура на оваа тема;
- Работилница за производство на органска храна со акцент на влијанието од употребата на хемиски агенси во земјоделството врз здравјето на луѓето и животната средина, како и подготовка на соодветна публикација;
- Работилница за зачувување на енергијата во домаќинствата;
- Натпревар во изработка на најдобар модел на етно село или водена воденица од природни материјали со организација на изложба на делата заедно со наградите за првите три места;
- Натпревар во производство на корисни предмети од рециклирани материјали проследено со изложба на дела и наградите за првите три места;
- Натпревар за изработка на мобилна сушара;
- Состав и објава на текстови за примери на добри практики од други земји на следниов портал: www.zupa.today;
- Работилница за млади со тема Еколошка порака до граѓаните;
- Обука за компостирање за претставници од 10 домаќинства на кои им беше дадена специјална опрема за компостирање со капацитет од 400 литри и за кои имаше подготвено соодветен прирачник за компостирање;
- Натпревар во изработка на производи и ракотворби на жени од село, придружен со изложба и каталог на изработки;
- Предавање на тема Волнена облека, нејзината историја и модерни аспекти на употреба;
- Кампањи за јавно застапување и влијание на политиката;
- Промотивни и едукативни видеа (видео за компостирање, видео за започнување бизнис во зелена економија и видео за користење на сончева енергија);
- Зелен ден на главниот градски плоштад и многу други проектни активности.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Спроведените активности бараа активно учество на децата и нивните родители, со цел да се приближи концептот за зелена економија што е можно поблиску до пошироката јавност преку презентација на примери за добра практика. Проектот постојано ги промовираше принципите на зелена економија и иницираше започнување бизнис базиран на принципи на зелена економија. Проектот ги промовира принципите на зелената економија, а исто така започна и анализа за започнување бизнис базиран на зелена економија.

Јово Радуловиќ, координатор на проектот

Проектот е од големо значење за нашата организација бидејќи ги зајакнавме сопствените капацитети и стекнавме значајно искуство за работа на идни проекти. Проектот придонесе за развој и разбирање на концептот на зелената економија на локално ниво.

Милош Мрваљевиќ, директор на ОУ „Душан Бојовиќ“

За нашето училиште, активностите што НВО Жупа у срцу спроведени преку проектот Зелениот пат, во кои нашето училиште учествуваше на различни начини, е од огромно значење. Покрај промотивната и едукативната содржина што успеа да собере и анимира голем број наши ученици, проектните активности го промовираа нашето училиште и концептот на зелена економија.

МИСЛИ И ДЕЈСТВУВАЈ ЗЕЛЕНО

НВО „ДРУШТВО МЛАДИХ ЕКОЛОГИСТА НИКШИЌ“ (ДМЕН)

Вредност на проектот: 5,995.00 €

Целна област: Никшиќ, Црна Гора

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МИОДРАГ КАРАЌИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.dmen.me

Е-ПОШТА:

dmen@dmen.me

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот беше главно посветен на градење на капацитетот на НВО за поактивно влијание врз политиките и програмите поврзани со зелената економија во локалните заедници, што беше и целокупната цел на проектот. Во исто време, специфичните цели на проектот беа изработка на анализа на политиките и програмите во областа на зелената економија во Никшиќ и нивото на нивното спроведување. Во овој поглед, проектот придонесе за подигање на свеста и подобрување на знаењето на локалната заедница за зелената економија и нејзините придобивки.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 7 локални невладини организации кои учествуваа на обуката за Зелената економија во контекст на интеграцијата во ЕУ и кои исто така придонесоа за спроведување други проектни активности;
- Граѓани кои беа вклучени во едукативната и мотивациската кампања, на главниот градски плоштад или преку модерни средства за комуникација, преку социјални мрежи и сл.;
- Вработени во локалната самоуправа чиј опис на работата вклучува одржлив развој;
- Советници во локалниот парламент;
- Локални телевизиски станици;
- Следбеници на социјалните мрежи на ДМЕН, и сл.
- КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:

- Граѓаните на Никшиќ, кои преку својот живот и работа ќе ги почувствуваат придобивките од примената и зајакнувањето на концептот за зелена економија.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Спроведувањето на проектните активности го подобри дијалогот помеѓу невладиниот сектор и локалната самоуправа, го зајакна капацитетот на 7 локални невладини организации во насока на подобрување на влијанието врз локалните носители на одлуки; граѓаните се подобро информирани и се повеќе овластени да учествуваат во иницијативи и процеси што се однесуваат на важни политики и програми за животна средина; подготвена и објавена е анализата поврзана со зелената економија; 2 иницијативи за подобрување на локалните политики и програми поврзани со зелената економија се поднесени до локалната самоуправа .

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Средби со претставници на локалната самоуправа и претставници на локални невладини организации со цел подобрување на соработката;
- Обука за Зелената економија во контекст на интеграцијата во ЕУ со цел зајакнување на капацитетот на локалниот НВО сектор;
- Подготовка на Анализа на локалниот контекст на зелената економија во однос на нивото на ЕУ;
- Кампања со граѓани која вклучуваше: дводневно советување на главниот градски плоштад, снимање на едукативно-промотивно видео, спроведување на Интернет кампањата ;Мисли и дејствувај зелено, како и печатење и дистрибуција на соодветен промотивен материјал;
- Следење на локалните програми и политики поврзани со зелената економија и поднесување иницијативи со предлог на мерки упатени до локалната власт со намера да се подобри стратешката рамка во локалната заедница во врска со зелената економија.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Краткорочното влијание беше постигнато преку обука и поттик за решавањето на проблемите во локалната заедница, што беше постигнато преку активности за подигање на свеста, размена на информации и актуализација на проблемите. На долг рок, проектот ќе има повеќекратно и далекосежно влијание преку засилен дијалог и соработка во рамките на НВО секторот и помеѓу НВО секторот и локалната власт. Во исто време, зајакнатиот капацитет на локалниот невладин сектор ќе придонесе за подобро разбирање на можностите за зелени политики што ќе се користат за подобро следење, коментирање и помош при усвојување на нови програми и политики. Преку теорија и примери за добри практики, граѓаните се подобро информирани за стратешките планови и програми и се мотивирани да учествуваат повеќе во јавни дебати и да донесуваат важни одлуки за локалната заедница.

Миодраг Караџиќ, координатор на проект

Веруваме дека овој проект е важен во три аспекти: првиот аспект е подобрување на комуникацијата и соработката со локалната власт во насока на добивање подобри политики и програми поврзани со зелената економија; вториот аспект е дека проектот го вклучи локалниот еколошки НВО сектор и третиот аспект е анализата на локалните документи поврзани со зелената економија, кои во форма на публикација послужија како основа за две иницијативи упатени до локалната самоуправа.

Никола Цицмил, НВО Пандурица

Овој проект беше корисен за нас како НВО бидејќи успеавме да го подобриме нашето знаење за зелената економија; размената на информации во рамките на НВО секторот, изработката на анализата што претставува производ на проектот придонесоа за појасно дефинирање на нашите идни приоритети во областа на зелената економија. Успеавме и да ја подобриме комуникацијата и соработката со други претставници на НВО и локалната самоуправа.

ОБУКА ЗА СОБИРАЊЕ И ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕКОВИТИ, АРОМАТИЧНИ И ЗАЧИНСКИ БИЛКИ

НВО „ДА ЗАЖИВИ СЕЛО“ ПЛЕВЉА

Вредност на проектот: € 5,995.00

Целна област: Плевља, Црна Гора

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МЛАДЕН ЗОРИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.dazaziviselo.org

Е-ПОШТА:

mladen_zoric@yahoo.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Целокупната цел на проектот беше економско зајакнување на руралните домаќинства преку програма за обука за оспособување на жени за пазарот на трудот во целната област. Во согласност со тоа, беа создадени предуслови за независност и обука за оспособување на жените за производствениот процес во земјоделството (лековити билки) и нивно зголемено ниво на знаење за лековитите билки и можности за започнување бизнис во форма на производство и собирање со цел да генерираат дополнителни приход, коишто и беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 20 жени од општина Плевља, генерално од руралните и приградските области.
- КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:
- Жители на општина Плевља.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку проектот, 20 жени од општина Плевља се образуваа за собирање и одгледување лековити, ароматични и зачински растенија, главно од руралните и приградските области. Исто така, се набавија 13 оранжерии и 10 контејнери со садници и тие беа дадени за употреба на сите учесници на обуката од областа на лековити, арома-

тични и зачински растенија. Во исто време, пошироката јавност беше информирана за можностите за започнување бизнис во областа на лековитите билки во Плевља.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Обуки на теми поврзани со лековити билки;
- Студиски посети со примери за добри практики;
- Набавка и распределба на оранжерии и садници на учесниците во обуката;
- Изработка на Прирачник за лековити билки за почетници;
- Менторство на наградените учесници;
- Брошура за проектот, и сл.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Вкупно 20 учесници беа обучени да започнат самостојно да собираат, одгледуваат и продаваат лековити, ароматични и зачински билки. Тие се стекнаа со теоретско и практично знаење и исто така, го имаат и Прирачникот, како и обезбедено менторство во случај на недоумици на терен. Економски се зајакнати со распределба на оранжерии и садници. Исто така, кандидатите се запознаени со фактот дека буџетот на општина Плевља има испланирано финансиски средства во областа на лековитите растенија и дека можат да учествуваат на конкурсите на Министерството за земјоделство и Фондот за развој на инвестиции.

Младен Зориќ, координатор на проектот

Досега реализиравме неколку проекти на теми за обука за производство во оранжерии, но сепак овој проект ги надмина сите досегашни резултати во поглед на бројот на учесници, и бројот на доделени оранжерии и садници. Жените од руралните средини како целна група добија теоретски и практични знаења за производство на лековити растенија и беа економски зајакнати со садници, оранжерии и им беше обезбедено менторство.

Љиљана Чворович, учесничка во проектот и обуката

Во споредба со остатокот од земјата, северот на Црна Гора е неразвиен и има голем процент жени кои се невработени. Преку овој проект, добивме можност да се стекнеме со знаење и преку дадената конкретна поддршка, создадовме производ што може да е еден од најпрепознатливите производи на нашата земја во некој иден период. Од друга страна, вклучувањето и мотивирањето на жените да се обидат и да успеат во улогата на претприемачи претставува голема вредност на овој проект, бидејќи свеста дека жените може да се успешни во бизнисот како мажите, ако не и поуспешни, сèуште не е доволно развиена. Навистина сум горда што имав можност да бидам дел од оваа приказна и би сакала ваквите иницијативи и проекти почесто да се што во нашиот град, и во земјата, бидејќи верувам дека многу придонесуваат за развој и напредок, како економски така и социјално.

ВАЖНОСТА НА ЗАЧУВУВАЊЕТО НА БИОЛОШКАТА РАЗНОВИДНОСТ ВО ЛОКАЛНАТА ЗАЕДНИЦА НА ЖУПА НИКШИЌ

НВО „МОРАКОВО“ НИКШИЌ

Вредност на проектот: € 5,988.80

Целна област: Жупа Никшиќ, Никшиќ, Црна Гора

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ВЕЛИЗАР КОВАЧЕВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.nvomorakovo.me

Е-ПОШТА:

morakovo.nvo@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Придонесот за спроведување на законодавството на ЕУ во областа на заштитата на природата и подобра заштита и обнова на екосистемите и услугите што обезбедуваат поголема употреба на зелена инфраструктура беа целокупните цели на проектот. Во таа насока, специфичните цели на проектот беа: развој и зајакнување на локалните капацитети на ГО за активности во заедницата за заедницата, градење партнерства за заеднички акции за заштита, зачувување и запирање на губењето на биодиверзитет, зајакнување на јавната свест за потребата од ефективна заштита, важност и вредност на биолошката разновидност за општеството (на ниво на креирање политики и на поширока јавност) и преку промовирање одржлива економија на биодиверзитет како дел од зелената економија што спречува губење на биодиверзитетот и услуги кои ги обезбедуваат екосистемите.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 20 претставници од ГО, компании и граѓани кои користат природни ресурси;
- 30 ученици од основни и средни училишта.

КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:

- Фарми;
- Здруженија на граѓани и задруги;
- Претставници на локалната самоуправа;
- Претставници на локалните заедници;
- Локалната заедница;
- Туристички сектор;
- Граѓански сектор;
- Медиуми;
- Целото население од централниот регион на Црна Гора (приближно 215.020 граѓани).

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку проектот, воспоставени се партнерства кои вклучуваат 10 организации, институции и претставници на локалната самоуправа што работат заедно за да ги спречат и ублажат притисоците врз екосистемите и бараат одговори за главните причини за губење на биодиверзитетот; усвоен е Акциски план на локалната еколошка платформа за биодиверзитет и одржлив развој; зголемени се капацитетите на ГО за превентивни активности; беше промовиран концептот на одржлива економија за биодиверзитет како дел од зелената економија.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Истражување на биолошката разновидност во проектната област;
- Публикација на Извештајот за истражување на биодиверзитетот во Жупа Никшиќ;
- Креирање онлајн платформа за животна средина;
- Воспоставување локални партнерства и експертски тимови во проектната област;
- Дводневна интерактивна едукативна работилница на тема Важноста од зачувување на биолошката разновидност за идните генерации;
- Предавање за студенти на темата Знаење од природата - знаење за природата;
- Студиска посета на Регионалниот парк Драгишница и Комарница;
- Тркалезна маса на тема Одржлива економија на биодиверзитетот;
- Промотивната кампања и сл.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Влијанието на овој проект е многу долгорочно, земајќи ги предвид околностите за брзиот развој на овој регион на Црна Гора со финансиска поддршка за развој врз основа на принципите на одржлив рурален туризам и органско земјоделство. Спроведувањето на проектот го поддржа и партиципативното дејствување на засегнатите страни на локално ниво со афирмација на дијалогот помеѓу сите засегнати страни. Се охрабри и заедничкото дејствување на локалната заедница и локалните институции во управувањето и контролата на користењето на ресурсите.

Радмила Бајагиќ, НВО Мораково

Овој проект има придонес во привлекувањето на вниманието на креаторите на политики за заштита на биолошката разновидност да претставува приоритет на општеството како и потребата од нејзин соодветен третман во развојот на јавните политики на национално и локално ниво. Исто така, тоа е придонес за воспоставување на локален систем за заштита на биолошката разновидност за постигнување на целите на европските политики за спречување на губење на биодиверзитетот на локално и национално ниво. Проектните активности придонесоа за разбирање на состојбата на зачувување на природата и идентификување на факторите кои влијаат врз деградацијата на природата и ја загрозуваат животната средина во руралните заедници на Никшиќ.

Младинскиот совет на Жупа Никшиќ, учесници во проектот

Овој проект им овозможи на младите луѓе да стекнат искуство во проектни активности што го подигнаа нивото на генерациската свест за зачувување на вредноста на биодиверзитетот и важноста на услугите кои ги пружаат екосистемите за одржлив економски развој и благосостојба на жителите на Жупа Никшиќ. Исто така, проектот претставуваше можност младите да покажат дека сакаат да влијаат врз намалувањето на активностите што директно ја загрозуваат биолошката разновидност: загадување на водата, воздухот и почвата, шумски пожари, ловокрадство, дехидрација на мочуриштата и сл.

ПРОМОЦИЈА НА ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА

НГО „ЦЕНТАР ЕКОЛОШКИХ ИНИЦИЈАТИВА“ БЕРАНЕ

Вредност на проектот: € 6,000,00

Целна област: Беране, Црна Гора

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - БОРКО ОЈДАНИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.ceicg.me

Е-ПОШТА:

nvocei2014@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот овозможи афирмација на одржливо управување со природните ресурси преку употреба на обновливи извори на енергија, промоција на зазеленување на економијата и подобрување на знаењето на студентите за зелената економија, што беше и целокупната цел на проектот. Исто така, реализацијата на проектните активности придонесе за унапредување на заштитата на животната средина преку едукација за зелена економија и зелени работни места, што беше специфичната цел на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 400 ученици од ОУ Радомир Митровиќ, беа едуцирани за концептот на зелената економија;
- 40 наставници од истото училиште;
- Околу 10 компании;
- Јавни институции од територијата на Беране со природна потреба од дополнителни заштеди на ресурси.

КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:

- 800 родители на ученици;
- Околу 34.000 жители на Беране;
- Целото население на Црна Гора (622.359 жители).

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Проектот го овозможи истражувањето за зелената економија и заштедата на ресурси во Беране. Исто така, преку неформално образование, учениците од ОУ Радомир Митровиќ се запознаа со концептот на зелена економија, а спроведувањето на проектот беше проследено со соодветно испланирана промоција на зелената економија.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Истражување за нивото на знаење и примена на концептот на зелена економија на локално ниво;
- Едукација на повеќе од 400 студенти преку 22 предавања со цел да се подигне свеста за зачувување на природните ресурси, придобивките од зелената економија, примери за добри практики, и сл.;
- Конкурс за подготовка на литературни дела на тема Иновативен проект во областа на зелената економија;
- Промоција на зелената економија;
- Тркалезна маса, и сл.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Една мала заедница, како што е Беране, може да промовира создавање нови работни места, да ја подобри енергетската ефикасност и да влијае врз одговорното однесување на нејзините жители врз животната средина преку воведување зелени работни места. Системите за третман и прочистување на отпадните води неодамна беа завршени и ставени во функција во Беране, како доказ дека прашањата за животната средина мора да се решат со пристапувањето кон ЕУ. Овој проект придонесе за популаризација на работата на НВО, промовирање на зелената економија, вклучување на студенти и граѓани во секторот за животна средина, што ќе има долгорочно влијание, и што за кратко време ги промени постојните ставови и мислења на граѓаните во врска со животната средина.

Борко Ојданиќ, координатор на проектот

Иако Црна Гора е посветена на принципите на одржливост како и на принципите на зелената економија, обичните граѓани на локално ниво сèуште имаат многу малку познавање за оваа тема. Иновативноста на овој проект се рефлектира во промоцијата и примената на концептот за зелена економија на локално ниво, односно на територијата на општина Беране. Свесни сме дека само ако почнеме да ги почитуваме принципите на зелената економија, нашата економија и нашата природа може да напредуваат рамо до рамо.

Радомир Јочиќ, Директор на ОУ „Радомир Митровиќ“

Нашето училиште е едно од оние во Црна Гора што ја доби титулата еколошко училиште и соодветно посветува големо внимание на заштитата на животната средина и воннаставните активности насочени кон проекти во секторот за заштита и зачувување на животната средина. Важноста на зелената економија и слични иницијативи допрва треба да станат приоритет и за образовниот систем и за општеството во целина во периодот што следи. Само преку заедничко дејствување на сите вклучени страни, може да направиме позитивни промени во секторот за животна средина во нашата земја. Еден чекор понатаму во таа насока беше овој проект, во чија реализација голем број наши ученици и наставници учествуваа со задоволство.

БОР

ДРУШТВО МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА БОР (ДМИ БОР)

Вредност на проектот: € 6,000.00

Целна област: Бор, Србија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ДРАГАН РАНЦЕЛОВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.mibor.rs

Е-ПОШТА:

kancelarija@mibor.rs

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зголемување на степенот на демократизација во донесувањето одлуки во локалната и пошироката заедница во областа на заштитата на животната средина преку поголемо влијание на ГО од Бор и Србија, што беше и целокупната цел на проектот. За таа цел, направено е следново: зголемување на капацитетот на ГО од Бор и Србија преку зајакнување на нивните мрежи, информации и човечки ресурси, како и придонес кон еколошката свест и знаење на граѓаните и младите, особено во областа на зелената економија, кои пак беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Соработници, волонтери и членови на ГО Бор((Коалиција на еколошки граѓански организации Бор)) и Србија (Здружение на еколошки граѓански организации Зелена листа на Србија);
- Заинтересирани учесници на панели;
- Анкетирани граѓани;
- Учесници во консултации и јавни расправи во Бор;
- Домаќини во руралните области кои се занимаваат со еко-туризам;
- Претставници на мали бизниси и млади претприемачи.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Дводневна обука за 30 соработници на ГО за животна средина од Бор, еколошки организации од Зелената листа на Србија и други заинтересирани институции; Анкета на 202 граѓани за зелена економија; 14 јавни дискусии во рамките на Еколошките денови на Бор за 500 учесници; Семинари; 9 консултации и јавни дебати за најважните документи; Реконструирана и ажурирана веб-страница на DMI Bor; Регистрирана дополнителна активност за организацијата - Агенција за образовни услуги итн.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Обука за членови на мрежата на еколошки организации, вклучувајќи посета на депонии и природни резервати со теренски водич;
- Анкета на граѓани за знаењето поврзано со зелената економија и презентација на резултатите;
- Организирање на форумот преку програмата на Еколошките денови на Бор во рамките на информативната кампања за подигање на свеста и знаењето на граѓаните и особено младите;
- Семинар за домаќини во рурален и еко-туризам и семинар за претставници на микро и мали претпријатија и млади претприемачи;
- Реконструкција и подобрување на веб-страницата на спроведувачот на субгрантот, особено со дополнување на содржината поврзана со зелената економија;
- Подготовка и регистрација на дополнителна деловна активност за ДМИ Бор - образовна агенција и сл.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Спроведувањето на проектот овозможи зајакнување на мрежата на еколошки организации на Бор и Зелената листа на Србија како единствена формално организирана еколошка мрежа во Србија. Активностите на организациите што ги сочинуваат овие мрежи се насочени од класичниот пристап на управување и рециклирање на комуналниот отпад кон пошироки области на зелена економија, особено циркуларната економија на зелено рударство, зелен еко-туризам и претприемништво. Истражувањето реализирано во рамките на проектот покажа дека еколошката свест на граѓаните на Бор за предностите на зелената економија во понатамошниот одржлив развој е зајакната. Исто така, мотивацијата на граѓаните и еколошките организации да учествуваат во јавни дебати во процесот на донесување одлуки за животната средина е зајакната. Во рамките на јавните дебати, заложбите на зелената економија се вградени во повеќето документи за јавна политика што беа дискутирани за време на спроведувањето на проектот.

Драган Ранџеловиќ, Друштво младих истраживача Бор, Претседател на здружението

Овој проект значително придонесе за зајакнување на капацитетот на Здружение-то на млади истражувачи Бор и членовите на еколошките мрежи во Бор и Србија. Новото знаење стекнато во рамките на проектот ни овозможи да се насочиме кон новите области на зелената економија. Зголемено е знаењето и свесноста на учесниците во областа на зелениот туризам и зеленото претприемништво. Исто така, мотивацијата на граѓаните и еколошките организации да учествуваат во процесот на донесување одлуки за животната средина е зајакната.

Марко Вукмановиќ, Зелена листа на Србија, претседател на Сојузот

Дводневниот семинар во рамките на проектот, на кој присуствувавме, заедно со други организации од седум градови во Србија, имаше придонес во обуката и во подобио разбирање на темите како зелена економија, учество на граѓаните во донесување одлуки за животна средина, управување со рударски отпад и природни вредности на Бор во развојот на одржлив туризам и сл. Учесниците ги искористија стекнатите знаења од овој семинар, за да ги промовираат идеите за зелена економија во нивните локални заедници и да изградат сопствен капацитет за понатамошна работа во горенаведените области. Што се однесува до Зелената листа на Србија знаењето стекнато од овој семинар доведе до проширување на опсегот на мрежата и блага транзиција од теми поврзани само со управувањето со отпадот, на теми поврзани со зелената економија генерално.

НОВА ЗЕЛЕНА СОЦИЈАЛНА ИНИЦИЈАТИВА

ИНИЦИЈАТИВА ЗА РАЗВОЈ И СОРАБОТКА (ИРС)

Вредност на проектот: € 6,000.00

Целна област: Белград, Србија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МИШО БАБОВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.idcserbia.org

Е-ПОШТА:

admin@idcserbia.org

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зајакнување на соработката и капацитетот на граѓанските организации да креираат заеднички иницијативи за примена на моделот на социјално претприемништво во областа на управување со отпад, што беше и негова целокупна цел. Истражување за одржливост и унапредување на примената на моделот на социјално претприемништво во областа на управување со отпад, како и успешно поттикнување и промовирање на соработката помеѓу актерите од граѓанското општество во областа на развојот на зелената социјална економија, беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- ГО активни во областа на зелената економија;
- Релевантни актери во областа на зелената економија (невладини организации, претставници на локалната самоуправа, субјекти за рециклирање и други економски субјекти);
- Донесувачи на одлуки (ресорни министерства, владини агенции и други актери);
- Заедницата;
- Јавноста.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Проектот го обнови и промовираше функционирањето на Зелената иницијатива, како неформална платформа за соработка на ГО во областа на зелената социјална економија; Спроведено е истражувањето Одржливи модели на социјално претприемништво во областа на управување со отпад; Организирана е работилница за членовите

на Зелената иницијатива -Што е следно во областа на зелените социјални иницијативи за време на која беше направена агендата за обновување на Зелената иницијатива; дводневна работилница за развој на нови предлози за проекти: REC - едукативен центар за рециклирање, ARKA - Здружение на задруги за рециклирање, Деловен инкубатор за социјална зелена економија и Зелен адвокат; Ажурирање на веб-порталот на Зелената иницијатива.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Работилница за членовите на мрежата за Зелена иницијатива - Како да се продолжи во областа на зелените социјални иницијативи во рамките на која беше креирана агендата за обновување на мрежата;
- Истражување за одржливи модели на социјално претприемништво во областа на управување со отпад;
- Обновување на порталот за Зелена иницијатива како неформална платформа за соработка на ГО во областа на зелената социјална економија достапна на www.zelenainicijativa.rs;
- Дводневна работилница за развој на нови предлог-проекти на Зелената иницијатива, за време на која беа развиени концептите на следните проекти: REC-едукативен центар за рециклирање, ARKA - Здружение на задруги за рециклирање, Деловен инкубатор за социјална зелена економија и Зелен адвокат.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Суштината на влијанието на проектот се рефлектира во фактот дека благодарение на него, работата (обновување на Меморандумот за соработка, нов мрежен портал, нови предлог-проекти, и сл.) на највлијателната мрежа на ГО во областа на управување со отпад во Србија е обновена, што ќе помогне да се зајакне позитивното влијание ГО во оваа област. Исто така, се создадоа услови мрежата да се прошири и зајакне, како и да соработува со сите релевантни чинители и да придонесе за подобрување на состојбата во областа на заштитата на животната средина на оваа, мулти-секторска основа. Докажувајќи дека социјалното претприемништво има силна перспектива во областа на управување со отпад, проектот постигна значајно едукативно и мобилизирачко општествено влијание (особено важно за ранливата група собирачи на секундарни суровини).

Овој проект го надгради потенцијалот на Зелената иницијатива бидејќи зајакнувањето на капацитетот на оваа мрежа ѝ овозможи да има континуитет и да не зависи од еден донатор, добивајќи програмски, а не само проектен карактер.

Мишо Бабовиќ, ИПС, менаџер на проектот

Овој проект на ИПС ѝ обезбеди вредна можност да ја обнови работата на една од најважните мрежи на која ѝ припаѓа. Благодарение на проектот за поддршка на ГО во Србија Зелената иницијатива, која сега повторно може да е еден од главните двигатели на граѓанското општество во борбата за почиста и поубава Србија. GEAR - Зелена

економија за развој на регионот успеавме да ја заживееме и зајакнеме ГО мрежата на Зелената иницијатива, која сега повторно може да е еден од главните двигатели на граѓанското општество во борбата за почиста и поубава Србија.

Мирјана Склабински, Министерство за заштита на животната средина на Република Србија

Би сакала да им се заблагодарам на сите оние кои помогнаа да се обнови работата на мрежата на Зелената иницијатива и на тој начин го натераа нашето министерство да има зајакнат референтен соговорник и партнер во процесот на подготовка и реализација на еколошки проекти во корист на граѓаните на Србија. Му должиме голема благодарност на проектот GEAR - Зелена економија за развој на регионот како и за други еколошки активности во Србија, финансирани од неговата грантова шема.

ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА ВО СЛУЖБА НА ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

ПРОТЕКТА

Вредност на проектот € 5,990.00

Целна област: Ниш, Србија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МИЛАН СТЕФАНОВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.protecta.org.rs

Е-ПОШТА:

center@protecta.org.rs

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зајакнување на капацитетот на ГО да се залагаат за модел за циркуларна економија. Исто така, овозможи создавање механизам за обликување на нови деловни модели на локални претприемачи - мали и средни претпријатија, што и беа главните цели на овој проект.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- ГО;
- Претставници на деловниот сектор - деловни субјекти од Нишивескиот округ;
- Носители на одлуки.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Проектот промовираше модел на циркуларна економија меѓу локалните претставници на деловниот сектор. Понатаму, преку проектните активности, зголемени се капацитетите на организациите за јавно застапување на граѓанското општество за примена на моделот на циркуларна економија. Истовремено, формиран е кластер на циркуларна економија, а крајниот резултат на проектот е да се зголеми нивото на свест на граѓаните за важноста од нивното вклучување во процесот на циркуларна економија.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Анализа на можностите за спроведување на циркуларната економија;

- Анализа на деловниот сектор во Ниш и мапирање на потенцијални членови на кластерот;
- Јавна дискусија Примена на циркуларната економија во пракса за претставници на економски субјекти во Ниш;
- Обука за претставници на ГО;
- Подготовка на препораки за воведување на циркуларна економија на локално ниво и создавање механизам за поддршка;
- Формирање кластери на циркуларна економија;
- Тркалезна маса Циркуларна економија - предизвик или можност за локалната самоуправа.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

ПРОТЕКТА ги зголеми капацитетите на своите вработени кога станува збор за циркуларна економија и така стана позната како носител на оваа идеја. Успешната примена на концептот на циркуларна економија во градот Ниш зависи првенствено од меѓусекторската соработка, размената на информации и знаења. Иновацијата лежи во суштината на циркуларната економија и нашиот град мора да изнајде средства и политичка волја да ги примени иновативните идеи и да работи на нивно развивање. Образованието на граѓаните, стимулациите за економијата, додавање важност на експертизата, мора да станат приоритет во размислувањето и работата на градските институции и локалните самоуправи. Градот Ниш, поточно Канцеларијата за локален економски развој, покажа најмногу промени во својата работа иницирана од нашиот проект. За прв пат, тие ја ставија темата за циркуларна економија како приоритетна област на конкурсот, што го објави оваа институција. Исто така, во разговор со професорот Срѓан Глишовиќ од Факултетот за заштита при работа, отсек за заштита на животната средина, дознавме дека планира во иднина да ги презентира резултатите од проектот на студентите во рамките на предметот Циркуларна економија, што беше воведен на овој факултет оваа година. Ова е уште една конкретна примена на резултатите од проектот од страна на учесниците во проектот.

Милан Стефановиќ, Директор на Протеќта

Со цел успешно спроведување на циркуларната економија, институциите треба да создадат законска рамка и одредени придобивки. Индустијата треба да започне со производство на производи и своето производство да го заснова на принципите на циркуларната економија. Граѓаните мора да користат сè, да се откажат од својот луксуз, бидејќи живееме во потрошувачко општество каде што граѓанинот е потрошувач, а не корисник. Ние мора да сме корисници на сите добра, а не само потрошувачи. Откако ќе ги потрошиме, тие едноставно завршуваат на депонија, и треба да се има предвид дека во таа депонија остануваат ресурси кои сèуште може да се искористат.

Синиша Митровиќ, раководител на Центарот за циркуларна економија на Стопанската комора на Србија

Кога ја ставате Србија на рендген, Србија ги има вградено сите европски директиви поврзани со управување со отпад, отпадни води, но кога станува збор за спрове-

дување на истите, тоа е посебен проблем. Во моментот, нашата единствена мисија е оваа новосоздадена вредност, а тоа е: кога нештото престанува да претставува отпад, станува нова суровина, за друга индустрија.

ПРИМЕНА НА ОДРЖЛИВО ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА ПОДОБРА КЛИМА

UNESCOOP

Вредност на проектот: € 5,940.00

Целна област: Србија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ВЛАДИМИР ЈАНКОВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.unescoop.org

Е-ПОШТА:

office@unescoop.org

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зајакнување на зелената економија преку диверзификација на земјоделството со цел да се ублажи и прилагоди кон климатските промени, што беше и целокупната цел. Тоа беше овозможено преку подобрување на јавниот сензибилитет и зајакнување на локалната заедница (земјоделци и стручни служби на единиците на локалната самоуправа), како и со подобрување на нивните технолошки капацитети, што пак ги претставување специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Вработени во локалната самоуправа - оддел за земјоделство, просторно планирање;
- Членови на земјоделски стопанства (15);
- Претставници на граѓанското општество кои се занимаваат со климатските промени;
- Претставници на медиумите.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Овој проект го зголеми нивото на интерес на локалната заедница и достапноста на информации за потребата од адаптација во земјоделството и ублажување на климатските промени. Извршена е анимација на локалните земјоделци за да се диверзифицира нивното производство преку воспоставување насади со брзорастечки растенија. Во исто време, земјоделците, претставници на локалната самоуправа, медиумите, граѓанските организации и образовните институции се здобија со практично знаење за можностите и важноста од користењето на сончевата енергија во земјоделството. Беше реализирано и техничкото подобрување на експерименталното поле.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Работилница Со одржливо земјоделство до подобра клима;
- Сензибилизирање на стручната и пошироката јавност за потребата од адаптација во земјоделството и ублажување на климатските промени (медиумски активности, веб-портал, ФБ, печатење летоци, рекламирање на билборди);
- Препорака за подобрување на локалните јавни политики во областа на адаптација на земјоделството кон климатските промени;
- Насоки за одгледување брзорастечки растенија;
- Техничка опрема на полето за демонстрација со инсталација на соларен систем за наводнување.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе темите за одржлив развој, зелена економија и климатски промени во областа на земјоделството да станат попрепознатливи, пред сè за претставниците на локалната администрација, земјоделците и медиумите.

Покрај тоа, проектот обезбеди одржливи ресурси за започнување на креирање квалитетни јавни политики во областа на адаптација на земјоделството, особено кон климатските промени на локално ниво, вклучително и практични примери за добра практика што локалните земјоделци може да ги спроведат во нивните домаќинства (користење сончева енергија, остварување дополнителен приход со одгледување енергетски култури и сл.).

Владимир Јанковиќ, координатор на проектот

Благодарение на овој проект, успеавме да го одржиме континуитетот на активностите во согласност со стратешката проценка на UNECOOP за да ја промовираме на локално ниво важноста од постигнување на глобалните цели за одржлив развој во областа на климатските промени. Ова ја зајакна видливоста на нашите организации и придонесе за зајакнување на постојните партнерства како и за воспоставување нови. Овој проект, исто така, придонесе за зајакнување на техничките капацитети со опремување на полето за демонстрација на енергетските постројки со систем за наводнување што користи сончева енергија.

Славка Јовановиќ, раководител на Управата за земјоделство и локален економски развој на општина Парачин

Општина Парачин, и пред сè Службата за земјоделство и локален економски развој, ја препозна важноста на овој проект. Се обидовме да обезбедиме максимална поддршка за проектот, бидејќи истовремено бевме и учесници и корисници. Резултатите од проектот ќе го зајакнат капацитетот за изготвување стратешки и акциони документи во областа на земјоделството бидејќи зголеменото ниво на достапни информации ќе придонесе за подобра планирање на активностите поврзани со климатските промени, но и подобра адаптација на локалното земјоделство кон трендовите и обврските поврзани со пристапувањето на Србија во ЕУ.

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА ВО ФУНКЦИЈА НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ИНСТИТУТ ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ И ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ЗЕЛЕН КРУГ

Вредност на проектот € 6,000.00

Целна област: Србија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ЈАДРАНКА МАРЧОК

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.ekolist.org

Е-ПОШТА:

ekolist@yahoo.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зголемување на информираноста на општеството во областа на заштитата на животната средина. За таа цел, акцент е ставен на зголемувањето на еколошката свест во областа на зелената економија, што влијае врз подигнување на свеста за личната одговорност на поединецот за животната средина, што беа главните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- ГО кои работат во областа на заштитата на животната средина, но и во други области;
- Здруженија на жени;
- Младински, ловечки и риболовни организации;
- Здруженија на пензионери и земјоделци;
- Образовни институции;
- Јавни служби;
- Компанији;
- Донесувачи на одлуки во локалната самоуправа, на регионално и на републичко ниво;
- Стопанство и индустрија;
- Туристички организации;
- Меѓународни организации за заштита на природата и животната средина итн.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку објавување на серија текстови во серија од 6 печатени изданија со тираж од 3.500 примероци, но и во електронска верзија на тема зелена економија, пошироката јавност беше информирана за: важноста на развојот на зелената економија, примери за добри практики во земјата и регионот и нејзината важност за зачувување на природата.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

Проектот беше реализиран во форма на подготовка, обработка на текстови во весници, техничка и графичка подготовка за печатење, организација на печатење, дистрибуција и промоција на 6 изданија на Еколист. Во секое издание, објавени се 6 страници на теми од областа на зелената економија. Исто така, текстовите беа објавени на веб-страницата www.ekolist.org.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Имајќи предвид дека нема доволно информации во медиумите во областа на екологијата и заштитата на животната средина и особено во областа на развојот на зелената економија и нејзината целокупна важност за населението и самата природа, пошироката јавност се информира за зелената економија во еколошкото списание Еколист. Беше посочена нејзината важност за развојот на целото општество. Преку презентација на примери за добри практики од земјата и регионот, поединците, како и државните институции, беа охрабрани да преземат мерки во оваа област. Исто така, преку серија текстови објавени во ова списание, што според нашите проценки го читаат најмалку 14.000 читатели, подигната е еколошката свест за личната одговорност на секој поединец за состојбата на животната средина. Преку серија текстови, беа претставени идеите и концептите за зелената економија, како и организациите од регионот кои ги применуваат во својата работа. Исто така, преку интервјуа со релевантни претставници од овој сектор, беа посочени тешкотиите и потенцијалните проблеми во примената на принципите на зелената економија и беа понудени можни решенија.

Марица Пушкаш, новинар, автор на текстовите

Во време кога се соочуваме со серија кризи на глобално ниво - од климатски и епидемиолошки до економски - водечките светски организации се согласуваат дека решенијата за тековните и идните проблеми ќе треба да се бараат во „зелениот сектор“. Имено, само одржливото управување со ресурсите и принципите на циркуларната економија може да обезбедат стабилни системи кои истовремено ќе работат во корист на планетата, но и во корист на економска сигурност и благосостојба на поединци и заедници.

Мајда Адлешкиќ, претприемач

Проектот GEAR - Зелена економија за развој на регионот се појави во време кога ситуацијата бара од нас да ја зголемиме нашата одговорност кон планетата Земја и кон секој поединец. Во комбинацијата човекот со неговите потреби, и нашата желба да ја спасиме планетата, зелената економија е вистинскиот пат. Влијанието на ваквите проекти е дефинитивно немерливо бидејќи првиот чекор кон зелената економија се добрите информации и знаење. Сè повеќе и повеќе претприемачки идеи се лансираат врз основа на зелената економија и нејзините принципи. Презентирањето на ваквите идеи охрабрува, зајакнува и создава многу добра средина за унапредување на принципите на зелената економија.

ПРАВО НА ЗДРАВО - ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА ПРЕКУ ОРГАНСКО ЗЕМЈОДЕЛСТВО

ЦЕНТАР ЗА ЕКОНОМСКИ И РУРАЛЕН РАЗВОЈ - CERD

Вредност на проектот: € 5,449.00

Целна област: Рурални и урбани области на БиХ, регионот Бања Лука

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МИОДРАГ МАТАВУЉ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.cerd.ba

Е-ПОШТА:

miodrag.m@cerd.ba

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за подобрување на знаењето, вештините и компетенциите на граѓанското општество во областа на екологијата, зелената економија и органското земјоделство. За таа цел, во рамките на проектот се спроведоа активности поврзани со зголемување на јавната свест за важноста на заштитата на животната средина, органското производство и зголемувањето на нивото на производство и потрошувачка на органски производи.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Претставници на граѓанското општество - мали локални организации активни во областа на руралниот развој и земјоделството;
- Земјоделски производители што се вклучени или имаат намера да се вклучат во органско производство;
- Претставници на приватниот сектор - мали претприемачи вклучени во органско земјоделство;
- Претставници на јавниот сектор од локалните самоуправи и властите;
- Деца од градинка на возраст од 3 до 6 години;
- Пошироко урбано население потрошувачи на органска храна.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Со реализација на бројни проектни активности, едукација и менторство изведени со консултации во областа на органското земјоделство преку Бранкине органске

школе; се воспоставија контакти; се спроведе кампања за јавно застапување; се одржа јавен форум со учество на релевантни актери, се воспостави редовна комуникација со јавноста и кампањата се промовираше преку социјалните мрежи и други електронски медиуми.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Значителен број јавни настани наречени Органска сабота со промотивна кампања Право на здраво;
- Обуки од областа на зелената економија и консултативно-едукативно органско училиште;
- Јавен форум со теми од областа на екологијата и исхраната реализиран во соработка со професионални консултанти;
- Работилници со активно учество на деца од предучилишна возраст со теми од областа на екологијата и здравата исхрана прилагодени на нивната возраст;
- Промотивна кампања преку електронски медиуми итн.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектот оствари значително влијание врз пошироката заедница во социо-економски и образовни услови. Спроведувањето на проектот значително ја подобри свесноста на корисниците за потребата од промена на ставовите кон заштитата на животната средина како и важноста од примена на здрави навики во исхраната во секојдневниот живот. Претставена е корелација помеѓу органското земјоделско производство и заштитата на животната средина. Преку неформални образовни активности, целните групи усвоија дополнителни знаења во областа на зелената економија, органското земјоделско производство и во руралните и во урбаните области. На овој начин, во новите околности предизвикани од пандемијата на Коронавирус, можностите за социо-економски и одржлив развој дополнително се зајакнаа. Проектните активности доведоа до промена на ставовите и размислувањето кај целната популација и насочување кон домашното земјоделско производство. Побарувачката за органски производи дополнително се зголеми, како и свесноста за здрава органска исхрана.

Миодраг Матавуљ, извршен директор на CERD

Органското производство е гранка на иднината затоа што се повеќе луѓе бараат поприроден и поздрав начин на исхрана за себе и за своите семејства и зачувување и заштита на животната средина што нè опкружува. Благодарение на Центарот за економски и рурален развој (CERD) и активностите на овој проект, расте свесноста за важноста на органското производство во нашиот регион, влијанието на органската храна врз здравјето и како и достапноста и употребата на органски производи.

CERD е трајно посветена на спроведување активности дизајнирани да овозможат континуиран и одржлив рурален развој. Имајќи го предвид горенаведеното, во наредниот период CERD ќе ги користи резултатите од овој проект за одржливост и ќе ги

надгради овие проектни активности со цел да ја постигне својата долгорочна мисија и визија. Да живееме во хармонија со природата! Да одгледуваме органска храна! Нашите внуци и околината ќе ни бидат благодарни.

Даница Бартолик, учесник на обуките

Проектот и кампањата спроведена од CERD под името Право на здраво, што заеднички го промовираат органското земјоделство, се важни за поединците, но и за заедницата. Да ја спасиме животната средина! Поддржуваме активности кои се насочени кон здрава животна средина и природа. Бидејќи: Ние не ја наследивме Земјата од нашите предци, туку ја позајмивме од нашите деца!

РАЗВОЈ НА ОДРЖЛИВА И ЕКОЛОШКИ ПРЕТПРИЕМАЧКА КУЛТУРА НА МЛАДИТЕ ВО САРАЕВСКИОТ КАНТОН

„ЕНЕРГИС“ САРАЕВО

Вредност на проектот: € 5,576.42

Целна област: Сараевски кантон, БиХ

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ХАМДИЈА МУЈЕЗИН

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.energis.ba

Е-ПОШТА:

info@energis.ba

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Овој проект, како и обуката и едукацијата на млади студенти од Универзитетот во Сараево, влијаеше врз зелената претприемачка култура на младите, и со него беше обезбедена поддршка за самовработување и намалување на невработеноста кај младите во БиХ. Ова се постигна преку едукација на младите во областа на зелената економија, одржлив развој, претприемништво, деловно планирање и управување, но и преку промовирање на интеграција на култура на одржлив и еколошко деловно работење во приватниот сектор на БиХ.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 50 студенти од Универзитетот во Сараево, на возраст од 18 до 25 години.
- КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:
- Сите граѓани заинтересирани да започнат сопствен бизнис (преку употреба на прирачници);
- Сите граѓани и општеството преку основање и раст на компании и намалување на негативното влијание врз животната средина.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Реализацијата на проектот ги постигна и значително ги надмина планираните резултати. Имено, се едуцираа 50 млади луѓе од областа на зелената економија, одржливост, претприемништво, бизнис планирање и менаџмент. Истовремено, со достигнување на 80.000 впечатоци на социјалните мрежи од граѓаните, беше постигнат и значително надминат резултатот од подигнување на свеста на повеќе од 10.000 граѓани за важноста на одржливоста и еколошката прифатливост на малите и средни претпријатија во БиХ.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Состав, дистрибуција и објава на промотивни брошури, како и едукативното издание Прирачник за одржливо и еколошко претприемништво;
- Дводневни семинари и работилници во Сараево;
- Евалуација на одржаните семинари и работилници од учесниците и подготовка на Извештај за евалуација;
- Промотивна кампања - Зелено и одржливо претприемништво.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Во рамките на проектот, 50 млади луѓе учествуваа во различни активности како директни корисници во образованието (семинари и работилници). Повеќе од 290 млади луѓе беа индиректни корисници и нивните придобивки од проектот се рефлектираат во достапноста на прирачници и нивните придобивки од проектот се рефлектираат во достапноста на прирачници што ќе им овозможат да стекнат основни знаења за зелено и одржливо претприемништво и ќе им овозможат да влезат во процесот на започнување сопствен бизнис и зајакнување на претприемачката култура во Сараевскиот кантон и БиХ. Покрај тоа, промотивната кампања беше достапна до повеќе од 50.000 граѓани, обезбедувајќи вредни информации поврзани со зеленото претприемништво.

Хамдија Мујезин, директор на „ЕНЕРГИС“ Сараево

Спроведувањето на проектот им обезбедува на младите луѓе обука и советодавни услуги со цел да влијаат врз нивното знаење за претприемачката култура и одржливост, свест за влијанието врз животната средина и можностите за самовработување, способности доколку одлучат да започнат сопствен бизнис за успешно производство, продажбата и администрацијата и подигање на самовербата кај младите луѓе дека тие се способни да ја контролираат својата судбина, да започнат сопствен бизнис и успешно да го водат. На овој начин, проектот им обезбеди на младите алтернатива во однос на вработувањето и градење подобри перспективи за работа и живот, што директно ќе влијае врз намалувањето на стапката и бројот на млади луѓе кои ја напуштаат БиХ додека бараат подобри услови за работа и живот, и од друга страна, им овозможува на граѓаните да ги развијат локалните заедници (локален економски развој), ги намалува опасностите по здравјето на луѓето поради намаленото загадување на животната средина и подобриот квалитет на воздухот.

Мунир Шишиќ, учесник на семинарот

Преку програмата за обука, се здобив со нови вештини и знаења и си ги отворив хоризонтите со нови идеи и иновативен, еколошки пристап кон бизнисот. Од денес, ќе се стремам да придонесам за развој на зелено претприемништво и целокупна економија во БиХ. Би сакал да му се заблагодарам на Енергис за информациите и пренесеното знаење, како и за мотивацијата да станам претприемач и да ја развијам мојата идеја во деловни можности.

ЗЕЛЕНА ВРСКА

ЗДРУЖЕНИЕ ЗА ПРЕТПРИЕМНИШТВО И БИЗНИС „LiNK” МОСТАР

Вредност на проектот: € 5,510.00

Целна област: Мостар, Столац, Јабланица и Прозор-Рама, Херцеговина

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МАЈДА ПЕНАВА

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.linkmostar.org

Е-ПОШТА:

info@linkmostar.org

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зголемување на влијанието на граѓанските организации во секторот за одржлив развој и заштита на животната средина во Херцеговина преку подобра поврзаност со приватниот сектор, што беше и целокупната цел на проектот. Истовремено, специфичната цел на проектот беше зајакнување на претприемачките капацитети на 6 ГО во оваа област.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 5 приватни компании;
- 5 ГО од секторот на зелена економија од Херцеговина.

КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:

- 1.000 членови на ГО;
- Сите граѓани од територијата на Херцеговина.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку спроведување на бројни проектни активности, планираните резултати од проектот се постигнаа и се надминаа: 6 ГО ги прилагодија своите акциски планови на зелениот претприемачки начин на размислување и ја зајакнаа соработката помеѓу ГО и конкретните приватни компании кои учествуваа во проектот.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Обуки на ГО за анализа, следење и застапување на јавните политики,
- како и воспоставување меѓусебно партнерство за заедничко дејствување;
- Размена на претприемачки практики со приватниот сектор со цел
- да се олесни контактот, консултацијата и дискусијата помеѓу различни актери,
- помеѓу ГО и приватниот сектор;
- Адаптација на работни планови, така што практиките стекнати за време на обуката
- и работата со приватниот сектор се интегрираат во работните планови и
- и се презентираат пред членството;
- Промоција на производи од зелена економија;
- Развој на продажни канали.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Преку овој проект, Здружението LiNK работеше на градење капацитети и поттикнување на зелен претприемачки начин на размислување на ГО од регионот Херцеговина активни во секторот за зелена економија. Шест организации ги развија своите капацитети, ги прилагодија своите акциски планови и ги прилагодија своите активности на принципите на зелената економија. Преку размена на практики и поврзување со бизнис секторот, организациите идентификуваа различни производи што се бараат на пазарот и воспоставија соработка во областа на дистрибуција и промоција на производи. Организациите ја промовираа својата работа на јавни настани, каде преку директен контакт со локалните производители, граѓаните се запознаа со поимите поврзани со зелената економија и одржлив развој, како и со потенцијалите на типичните херцеговски производи. Се подига свесноста за важноста на поддршката за локалните производители, како и ефектите од таа поддршка, како што се развојот на локалното производство, економското зајакнување на маргинализираните категории, особено жените од руралните средини, обезбедување квалитетни и здрави производи, заштита на животната средина и друго, со што се зајакнува улогата и влијанието на овие организации во општеството.

Томислав Мајќ, претседател на Здружението LiNK

Здружението LiNK, како најголемо здружение на претприемачи во регионот на Херцеговина, ги претставува интересите на претприемачите од различни индустрии и посветува посебно внимание на малите локални производители, кои со сигурност се двигатели на економскиот и социјалниот развој. Свесни за потенцијалот што го нуди областа Херцеговина, богат со рурални области, обработливо земјиште, поволна клима и чиста вода, решивме да работиме на подигнување на јавната свест за ефикасно управување со овие ресурси. Нашата цел беше да го зголемиме активизмот на граѓаните, да ја зголемиме свесноста за важноста на заштитата на животната средина и

потенцијалот на домашното производство, а во исто време да создадеме предуслови за развој на претприемачкиот дух преку пренос на знаење и учење од бизнис секторот. Областа Херцеговина е исто така исклучително богата со типични херцеговски производи кои дефинитивно се запоставени и имаат пазарен потенцијал. Преку проектот, успеавме да го зајакнеме капацитетот и да ја подобриме одржливоста на 6 организации, да ги прилагодиме нивните активности и да го зајакнеме нивниот активизам во овој сектор. Ги поврзавме со претприемачи и обезбедивме ширење на приказната за важноста на поддршката на одржливиот развој за општиот социјален и економски развој.

Расим Тулумовиќ, директор на Здружението „Окуси Херцеговину“

Здружението интензивно работи на валоризација на типични херцеговски производи, како што се херцеговските вина, сирења и мед. Преку учеството во овој проект, научивме како да ја раскажеме нашата приказна на вистински начин и да ја претставиме важноста и квалитетот на нашите производи во најдобро светло. Од огромна важност е да им се нагласат на граѓаните и крајните корисници сите придобивки и ефекти од поддршката на нашите членови и другите локални производители - од ефикасно управување со природните ресурси до економски развој и одржливост на руралните области.

ZEKON

ЗДРУЖЕНИЕ НА ГРАЃАНИ „НЕШТО ВИШЕ“ САРАЕВО

Вредност на проектот: € 5,480.00

Целна област: Мостар, БиХ

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ: АЛЕКСАНДАР БУНДАЛО

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.nestovise.org

Е-ПОШТА:

aleksandarbundalo@nestovise.org

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за подобрување на квалитетот на животот на граѓаните на Мостар, што е и целокупната цел на проектот. Во исто време, зелената економија беше промовирана како значаен фактор во социјалниот развој и заштитата на животната средина, што е и специфичната цел на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 1.000 ученици и студенти од средни училишта и универзитети.
- 70 претставници на локални компании;
- 15 претставници на НВО.
- КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:
- Сите граѓани на Мостар.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Во рамките на проектот Буквар на зелената економија осмислен и испечатен во 2.000 копии – кој на едноставен начин ги објаснува главните дефиниции и потенцијали на зелената економија; организирани беа 5 настани за промоција на зелена економија во рамките на активността Вртелешка на зелената економија; Основната проценка беше направена во 70 компании во Херцеговина; Беше направена анализа и беа дадени препораки до компаниите за неопходните чекори кон зелена економија; Направени се профили на проекти на социјалните мрежи.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Изработен и испечатен е Буквар на зелената економија;
- Вртелешка ма зелената економија - 5 организирани промотивни настани;
- Основна проценка во локалните компании во Херцеговина;
- Промоција на проекти на социјални мрежи и сл.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Главното влијание на проектот е подобрување на условите за живот на граѓаните на Мостар преку промоција на зелена и циркуларна економија. Покрај другите промотивни активности, со создавањето на Букварот на зелената економија на живописен начин и со многу конкретни примери, се покажа како ние како поединци и заедници може да придонесеме за зачувување на животната средина. Публикацијата даде примери од секојдневниот живот и објасни на разбирлив начин дека е можно да се влијае на состојбата на околината. Проектот покажа, а тоа е и тренд на ЕУ, дека е можно да се развијат деловни идеи кои нема да влијаат негативно врз животната средина, но и дека речиси секој деловен потфат може да преземе чекори, како што се намалување на потрошувачката на електрична енергија, затоплување на објектите и сл. што ќе придонесе за зачувување на животната средина. Со комбинирање на зелената економија и одговорното однесување на секој од нас, може значително да придонесеме за зачувување и ревитализација на животната средина.

Александар Бундало, извршен директор на Здружението на граѓани „Нешто више“

Со спроведувањето на zЕКОп успеавме да привлечеме внимание кон малите нешта што значат многу, всушност без голема инвестиција во енергија, што е еден од главните постулати на пермакултурата, да направиме значајни промени поврзани со животната средина. Покажавме со конкретни примери дека промената во подобро не бара секогаш големи инвестиции; понекогаш е доволно малку да ги смениме нашите навики и резултатите би биле многу повидливи.

Харун Четка, учесник на работилница

Оваа работилница беше навистина одлична. Знаев дека можам да влијаам, и тоа не само јас, туку сите ние, за да ја направиме нашата околина поубава и почиста, и денес научив како можам да го направам тоа на многу едноставен и практичен начин.

КАКО ДА УПРАВУВАМЕ СО ЕНЕРГИЈАТА ВО НАШЕТО УЧИЛИШТЕ

ЗДРУЖЕНИЕ НА ГРАЃАНИ „ПАРТНЕРСТВО ЗА ЗДРАВ ЖИВОТ“ (ПЗЖ)

Вредност на проектот: € 5,484.00

Целна област: Град Тузла, БиХ

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ЛЕЈЛА ИБРАХИМОВИЌ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.partnerstvotz.org

Е-ПОШТА:

partnerstvotz@bih.net.ba

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот ги анимираше засегнатите страни и ја подигна јавната свест за важноста и потенцијалот на заштеда на енергија во училиштата. Во исто време, го подобри капацитетот на учениците, наставниците и другиот персонал да ја применат добрата практика на ЕУ за заштеда на енергија во училиштата според методологијата 50/50 МАХ. Исто така, беа промовирани резултатите од проектот, што заедно ги претставуваат планираните проектни цели.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Ученици од јавни институции Мешано средно хемиско училиште во Тузла;
- Наставници во споменатото училиште;
- Други вработени во институцијата.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Спроведувањето на бројни проектни активности ги анимираше засегнатите страни и ја подигна свеста на јавноста за заштеда на енергија во училиштата, ги разви капацитетите на учениците, наставниците и другите вработени да ги користат добрите практики на ЕУ за заштеда на енергија во училиштата според методологијата 50/50 МАХ. Исто така, беа промовирани резултатите и достигнувањата на проектот.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Подготвителни активности во форма на формирање енергетски тим и енергетска проценка;
- Едукација и обука на енергетскиот тим и акција преку училишната енергетска ревизија;
- Собирање податоци - мерење на температурата и проценка на употребата на енергија;
- Предлагање решенија;
- Информирање во училиштето;
- Известување до медиумите;
- Промовирање на резултатите/достигнувањата на проектот.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

На локално ниво, училиштата и јавните згради се огромни потрошувачи на енергија и индиректно преставуваат огромен извор на опасни емисии на стакленички гасови, особено на CO₂. Зголемувањето на енергетската ефикасност во јавните згради е еден од ефикасните начини за намалување на трошоците за енергија, како и на опасните емисии во животната средина. За да се влијае врз потрошувачката, неопходно е да се преземат мерки со цел да се зголеми енергетската ефикасност. Тоа секогаш вклучува одредени инвестиции: развој на постоечка опрема или стекнување поефикасна опрема. Другата опција е директно да се влијае врз потрошувачката на енергија преку промени во однесувањето на корисниците на зградата. Целта на овој проект е да се обезбеди едноставен и ефикасен начин за заштеда на енергија во училиштата без поголеми инвестиции, со користење на современи технички решенија, како и преку промени во однесувањето на корисниците на проектот според методологијата EURONET 50/50 MAX. Овој стандард воведува финансиски субвенции за добро управување со енергијата и ги прави луѓето клучни за успехот во заштедата на енергија.

Лејла Ибрахимовиќ, претседател на Здружението

За време на спроведувањето на овој проект, се обидовме мерките за енергетска ефикасност во нивното училиште да ги приближиме и да ги направиме достапни за учениците и вработените во Јавната установа Мешано средно хемиско училиште во Тузла. Важно е да се напомене дека учениците, покрај специфичните мерки за енергетска ефикасност во секторот градежништво, машинство и енергетика, исто така научија дека енергетската ефикасност не треба и не смее да се гледа само како заштеда на енергија, затоа што штедењето исто така вклучува и одрекувања.

Преку заеднички напори, едукација, употреба на специфични мерки, потврдиме дека постојат начини како ефикасното користење на енергијата никогаш не би ги нарушило условите за работа и живот. Понатаму, може само да ги зачува природните ресурси и да го подобри квалитетот на животот. Затоа, енергетската ефикасност е првенствено прашање на свесност на луѓето и нивната желба да ги сменат рутинските навики во енергетски поефикасни решенија, и со мала поддршка на достапните технички решенија, може да се постигне огромен напредок.

Бежировиќ Рамиза, наставник во ЈУ Мешано средно хемиско училиште

Овој проект беше од повеќекратно значење. Покрај тоа што имаа образовен карактер, учениците можеа да научат многу за енергијата, од каде доаѓа, како се користи, како потрошувачката на енергија влијае врз мерките за заштеда на енергија во училиштето.

Преку активностите на проектот, тие сфатија дека заштедата на енергија има и економска и еколошка важност, дека секој во училиште со своето одговорно и добро однесување може да придонесе за заштеда на енергија и заштита на животната средина. Она што е важно за време на спроведувањето на проектот е дека улениците беа задоволни што беа вклучени во тимот за енергија, што покажа доверба во нивното учество во сите активности и беа оние што ќе ги научат другите и ќе ги водат кон посвесно однесување кога станува збор за енергија и заштита на животната средина.

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА ПРЕКУ КОНЦЕПТОТ НА СЕПАРАЦИЈА НА ОТПАД НА ИЗВОР И РЕЦИКЛИРАЊЕ

AARHUS ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР СКАДАР

Вредност на проектот: € 5,000.00

Целна област: Скадар, Албанија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - АЉМИНДА МЕМА

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.facebook.com/qendraaarhus.shkoder

Е-ПОШТА:

aicshkodra@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за создавање модел на зелена економија преку вклучување на локалните бизниси и ранливите групи во поделбата на изворот и рециклирање на урбаниот отпад во градот Скадар, што беше и целокупната цел на проектот. Локалните бизниси (барови и ресторани), како и жените од египетската и ромската заедница (ранливи групи) се вклучени во формализираниот процес на собирање отпад од самиот извор на создавање. Отпадот собран на овој начин се рециклира во специјални компании наместо да се фрла во општинските депонии, што беа и специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- Локални бизниси - ресторани и барови;
- Жени - припадници на ромската и египетската заедница;
- Жителите на градот Скадар.
- КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:
- Жителите на Скадар;
- Семејства од ромската и египетската заедница;
- Компании за рециклирање;
- Општина Скадар;
- Други бизнис субјекти.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

20 локални компании беа вклучени во спроведувањето на проектот, демонстрирајќи ја нивната подготвеност да одделат отпад што може да се рециклира на самиот извор; 4 жени од ромската и египетската заедница беа вклучени во секојдневното рециклирање и одвојување на отпадот во согласност со шемата. На овој начин, значителни количини на комунален отпад отиде директно на рециклирање и со тоа се намали количеството отпад што се отстранува во комуналните депонии, а со тоа се намалија и трошоците за управување со комуналниот отпад.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Идентификација на компании за учество во проектот;
- Идентификација и ангажирање на 4-5 жени од ромската и египетската заедница;
- Зајакнување на капацитетот на жените припадници на ромската и египетската заедница преку организирање на 2 состаноци за време на кои беа информирани како ќе се собира и мери отпадот, како ќе се означат во листата на отпад, и сл.;
- Континуиран теренски надзор и следење;
- Лобирање на носителите на одлуки од локалната самоуправа да преземат стимулативни политики за компаниите да спроведат поделба на отпадот на самиот извор со цел да произведат што е можно помал урбан отпад во градските депонии и во исто време да им помогнат на ранливите групи и животната средина.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Преку практичен пример, 20 компании беа убедени во предностите на шемата за сепарација и рециклирање на отпадот, покажувајќи ја нивната подготвеност да ја продолжат примената на процесот и по завршувањето на проектот. 4 жени од ромската и египетската заедница беа вклучени во формализираната шема за собирање отпад за компании за рециклирање и тие изразија желба да продолжат со оваа работа по завршувањето на проектот, задоволни од финансискиот надоместок што го добија. Во текот на 4 месеци од спроведувањето на проектот, на овој начин беа собрани, одделени и рециклирани 550 kg пластика и речиси 100 kg алуминиум.

Аљминда Мема, АИС Скадар

Овој проект е многу добра можност за тестирање и лобирање на спроведувањето на шемата за намалување на урбаниот отпад во Општина Скадар, што носи економски и еколошки придобивки за граѓаните, маргинализираните и ранливи слоеви, компаниите и институциите.

Јетмир Големи, сопственик на локален бар-ресторан, учесник во проектот

Многу ја цениме оваа иницијатива која им помага на луѓето во надминување на проблемите, го намалува количеството на неупотреблив урбан отпад и може да им помогне на компаниите да ги намалат општинските даночни трошоци.

Орседа Назиф, Заедница на ромски жени, учесник во проектот

Моето вклучување во овој проект ми даде можност да дадам финансиски придонес на моето семејство и да се чувствувам корисно.

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА СВЕСТ ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЈА И ЗЕЛЕНИ ОБЈЕКТИ ВО ГРАДОТ КОРЧА

АСЕГ ЦЕНТАР

Вредност на проектот: € 5.000,00

Целна област: Корча, Албанија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - МАРГАРИТА БУЏАКУ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.aseg.al

Е-ПОШТА:

info@aseg.al

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за зголемување на нивото на свест и информации на компаниите во Корча за важноста од инвестирање во зелената енергија и зелените објекти како 2 форми кои гарантираат намалување на потрошувачката на енергија, кои исто така се еколошки, што беше и целокупната цел на проектот. Во исто време, тој значајно придонесе за подигнување на свеста за придобивките од инвестирањето во зелена енергија и зелени објекти и зголемување на знаењето на Стопанската комора на Корча за важноста од намалувањето на потрошувачката на енергија со еколошки методи, претставувајќи ги специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Компании кои работат во градот Корча;
- Локалните власти;
- Граѓаните на Корча;
- Пошироката јавност од регионот Корча.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку проектот, извештајот за деловна енергетска ревизија во Корча беше подготвен и финализиран како референтна алатка за идни иницијативи за деловно инвестирање во зелената енергија и зелените објекти. Исто така, беа основани 2 штандови

за информации за зелена енергија и зелени објекти во 2 од институциите, со што се подигна свеста за придобивките од зелената економија преку соодветна медиумска промоција.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Координативен состанок со експерти за проекти;
- Подготвување извештај за деловна енергетска ревизија и достава до Стопанската комора на Корча;
- Средба со раководителите на Националниот деловен центар и Регионалната даночна управа, Корча;
- Поставување на 2 информативни штандови во Националниот деловен центар во Корча и Регионалната даночна управа на градот Корча;
- Реализација на 2 информативни текста во локалните медиуми за енергетска промоција и зелени објекти со цел нивна промоција.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Зголемувањето на деловната свест за инвестиции во зелена енергија и зелени објекти беше главната цел на проектот. Тоа беше постигнато со обезбедување информации за економичноста што се нуди со инвестирање во панели за соларна енергија или во топлинска изолација, ефикасно осветлување, двојни застаклени врати, прозорци и сл. Со завршувањето на ревизорскиот извештај за енергија во компанија за конзервирање овошје и поставувањето на 2 информативни штандови кои се иновативни иницијативи за Општината Корча во оваа област на работа, проектот му понуди на деловното работење во регионот Корча остварлива алтернатива за гарантирање на снабдувањето со енергија (без да зависи од централните политики), намалувајќи ги трошоците за плаќање месечни сметки, но и користење еколошки материјали во зелените објекти. Како таков, извештајот е важен документ за бизнис заедницата, нивните претставнички структури, но и за регионалните и локалните институции за подобро да ги насочат нивните политики за енергетска ефикасност. Овој документ ќе биде одржлив и достапен за сите страни како репер за развој и проширување на инвестициите за намалување на потрошувачката на енергија преку еколошки методи.

Маргарита Буцаку, извршен директор на ACEG Центар

Овој проект создаде неколку многу добри можности за ACEG Центарот. Пред сè, тоа влијаеше на посиленото дејствување и зајакнување на капацитетот на центарот во областа на спроведување на Стратешкиот план на ACEG Центарот 2018-2020, како и на подобрување на соработката со EDEN центарот, локалната и регионалната власт, НВО секторот и слично. Овие можности се многу важни за да се зголеми влијанието на нашата работа во заедницата, интензивирање на соработката со локалните актери со цел да ја исполниме нашата мисија за добро управување со животната средина во регионот на Корча. Многу сме благодарни за можноста да го реализираме овој проект.

Неџми Тора, раководител на Стопанската комора во Корча

Проектот е добра иницијатива за фактот дека се фокусира на подигнување на информации за можноста за инсталација на фотоволтаични панели од страна на претпријатијата, Министерството за инфраструктура и енергија, по упатството издадено од што го отвори патот за самопроизводство на сончева енергија. Информации за придобивките од инвестирањето во зелената енергија и зелените објекти во комбинација со важноста на другите мерки за зголемување на енергетската ефикасност во зградите, поврзани со топлинска изолација, двојни застаклени врати и прозорци, ефикасното осветлување е важно за развојот и одржливоста на деловното работење во регионот на Корча и заштита на животната средина. Овој проект дојде во вистинско време кога повеќе од 6 години регионот на Корча се промовира како дестинација на природниот туризам и поради фактот што климатските услови во голема мера ги зголемуваат деловните трошоци.

СТАРТ

ЗДРУЖЕНИЕ „GJELERIMI 2000“

Вредност на проектот: € 5,000.00

Целна област: Општина Селеница, река Сушица, Албанија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - КАСТРИОТ ШЕХАЈ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.facebook.com/Gjelberimi-2000-shpk-1478247659082251/

Е-ПОШТА:

gjelberimi.2000@yahoo.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот ги сензибилизираше сточарите да го избегнуваат фрлањето волна во реките и ги охрабри младите да се вклучат во преработката на волна, мотивирајќи ги да развијат деловни идеи во овој сектор, што беше и целокупната цел на проектот. Специфичните цели на проектот беа намалување на загадувањето на животната средина со волна од добиток во подрачјето на реката Сушица, како и оптимизација на употребата на волна од добиток, преку промовирање креативна употреба на овој ресурс и претприемништво во таа насока со цел пронаоѓање нови пазари.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Сточари кои поседуваат 120.000 овци во проектната област;
- 2 процесори за волна;
- Млади лица од градот Селеница.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

На 6 групни состаноци се собраа 20 сточари во 5 административни единици на општината Селеница. Одржани се 48 индивидуални средби со најголемите сточари. Беа поделени 500 информативни летоци. Беше спроведена и ТВ промоција преку ТВ гостување во кое беа наградени две нови деловни идеи за преработка на волна со по 200 евра. Два месеци се емитуваше соодветна промотивна порака на кабелска телевизија. Склучени се и 3 договори за продажба на волна.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Истражување на пазарот;
- Организирање и спроведување кампања за подигнување на свеста за важноста од намалувањето на загадувањето на животната средина со волна од добиток во реката Сушица и употребата на волната како ресурс за развој на креативни деловни идеи, особено од локалната младина;
- Спроведен е конкурс на кои се собираа креативни идеи во областа на користење на волната како корисен ресурс.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Сите сточари долж реката Сушица се свесни за штетата што ја имаат нанесено врз животната средина во текот на изминатите 20 години. Преку овој проект, ние имавме за цел да ги вклучиме младите луѓе за да изнајдат нов модел на деловно работење во овој сектор. Исто така, сакавме да најдеме нови пазари со цел сточарите да се заинтересирани да ја продаваат волната. Со спроведувањето на проектот СТАРТ, започнавме нова иницијатива и нов пристап во областа. Победници на конкурсот беа две девојки. Вклучувањето на младите во обработка на волна и производство на ракотворби, како и вклучување на младите во нови методи за сечење волна со електричен секач, значително придонесе за подигнување на свеста за важноста на оваа активност на локално ниво. Преку кампањата за подигање на свеста и проектот Старт се подигна свеста на целата заедница во областа за загадувањето кое е веќе огромно и за штетата што тие ја нанесуваа на нивната животна средина и земјиштето со текот на годините.

Кастриот Шехај, претседател на Здружението

Областа има околу 120.000 овци кои произведуваат 4 тони волна годишно. Сите сточари ја фрлаа волната бидејќи не можеа да ја продадат. Од 1990-тите, жените престанаа да обработуваат волна и да произведуваат производи од волна, што дополнително ја намали потребата сточарите да складираат и преработуваат волна. Ова доведе до големо загадување на животната средина, и не само што ја уништи реката и нејзината фауна, туку и го загрози земјоделството бидејќи волната ги блокираше бројните системи за наводнување. Преку кампањата реализирана во рамките на проектот и емитувањето на ТВ спотот, успеавме дополнително да го подигнеме нивото на еколошка свест на целата јавност. Со спроведување на проектот, го охрабравме локалното население да излезе со нови деловни идеи и да ги зголеми придобивките од ова деловно работење. Стигнавме и до нов пазар каде сточарите може да продаваат волна - контактиравме со трговци од Круја кои ќе купат комплетна волна произведена во нашата целна област.

Јулинда Коцирај, учесник во проектната активност

Учеството во овој проект ме врати во детството. Ми ги освежи сеќавањата за мајка ми и баба ми, кои ткаеја по неколку часа дневно. Тој звук е музика за моите уши. Теписите, превезите и стазите беа гордост на една девојка, а по 1990-тите оваа традиција исчезна.

Многу туристи кои ги посетуваат нашите села се воодушевени од природната убавина и камени куќи со покриви, во кои има исклучиво модерен мебел. Кога го видов ТВ спотот со нови идеи кои ја промовираат традицијата, прифатив да учествувам. Решив да започнам од себе, да работам како мајка ми. Неколку часа дневно од ваква работа ќе ја вратат традицијата со која пораснав.

Би ги поканила девојките од моето маало да дојдат и да ја научат оваа работа. Јас навистина верувам дека заедно можеме да одиме по патеките на нашите мајки, да ги ткаеме најубавите килими и заедно да ја негуваме традицијата.

ЗЕЛЕН КОД

ЗА СОЦИЈАЛНА И ЕКОЛОШКА БЛАГОСОСТОЈБА, БЕРАТ

Вредност на проектот: € 5,000.00

Целна област: Берат, Албанија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ГЕНТИАНА ДЕКОЛИ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.natyraberat.org

Е-ПОШТА:

natyraberat@yahoo.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот овозможи промовирање и лобирање на нови иновативни техники во семејни деловни работења во областа на животната средина, со цел да се понуди нова и ефикасна култура за управување со отпад под мотото За Берат како дел од светското наследство на УНЕСКО. Истовремено, беше постигната институционална координација помеѓу претпријатијата и локалната самоуправа за зголемување на капацитетот и свесноста преку Зелените насоки и релевантните концепти за зелената економија, кои беа планираните проектни цели.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Туристички компании (хостели);
- Образовни институции;
- Локални институции (AdZm Берат, Зелено претпријатие Берат);
- Претставници на информативни бироа.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Според проектот, беше формирана првата мрежа Зелен код - во Берат. Членовите се претставници од локални компании кои поддржуваат зелени идеи и од важни локални институции, давајќи добар пример за интеракција помеѓу овие субјекти. Се одржаа две тематски обуки за студенти на теми Рециклирање и Енергетска ефикасност. Исто така, во рамките на проектот беше изработен информативен леток.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Информативна кампања со цел да се анимираат заинтересираните учесници;
- Јавни форуми за идентификација на претставници на компании;

- Потпишување договори за соработка со засегнатите страни;
- Составување на информативен леток Зелен код;
- Две тематски обуки за студенти на теми Рециклирање и Енергетска ефикасност;
- Производство на промотивни материјали итн.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Пред спроведувањето на овој проект, никој никогаш не комуницирал со локалните компании за да го сврти вниманието кон потребата од рециклирање на отпадот. Започнувањето на процесот на рециклирање на зелениот отпад во смисла на собирање градинарски отпад за создавање хумус и негово користење за понатамошни цели сега преставува предизвик. Исто така, овој проект имаше влијание врз новите визии за процесот на рециклирање дома, без дополнителни трошоци. Позитивните примери на интеракција со локалните образовни институции, информативните бироа и локалните компании обезбедија нова шема и секој учесник може да го искористи профитабилниот пример за добра практика и истиот да го примени. Проектот, исто така, директно влијаеше врз градењето капацитети за време на предавањата во училиштата. Организираните форуми го промовираа процесот на компостирање. Промотивниот материјал влијаеше компаниите да ја поддржат организацијата и да бидат дел од проектот.

Гентијана Деколи, шеф на Организацијата

Спроведувањето на проектот овозможи промоција на зелените стандарди во туристичкиот сектор и нивно спроведување во три локални музејски центри. Нашата организација со децении врши напори туризмот во нашиот крај се вреднува и развива во природни дестинации без да влијае врз биолошката разновидност. Преку овој проект, ја зголемуваме социјалната чувствителност и одговорност за животната средина и живеалиштата. Стратешко зајакнување за добро управување со локалните заедници. Зелениот код промовира зелени компании и ние истиот го спроведовме. Ние поддржуваме такви типови на проекти бидејќи се од голема корист за студентите, заедницата, деловното работење. Тие, исто така, влијаат врз градењето капацитети на нашата организација, затоа им благодариме што беа вклучени во вакви проекти.

Фатос Нако, директор на AdZM-Беарт

Проектот го промовираше зелениот стандард, не само во туристичкиот сектор, туку и во целата мрежа на Селениот код. Тоа придонесе за зачувување на животната средина и создавање добри навики во таа насока. Исто така, промовираше стратешко управување во локалните заедници. Проектот ги охрабри компаниите да компостираат. Ја оправда нашата поддршка и ние секогаш ќе поддржуваме вакви проекти, особено затоа што тие носат придобивки за секого.

АТЕЉЕ ЗР

ЦЕНТАР ЗА ЖЕНИ „ЛЕСНИ ЧЕКОРИ“ СКАДАР

Вредност на проектот: € 5,000.00

Целна област: Дањски брод (Vau Dejës), Албанија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - КУЈТИМЕ НУРЈА

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.hapatelehte.org

Е-ПОШТА:

info@hapatelehta.org

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот ја подигна свеста за важноста на заштитата на животната средина и економското зајакнување на жените и девојчињата во областа на Дањски брод, преку промоција на зелената економија, што беше и целокупната цел на проектот. Исто така, беше создадена претприемачка група на жени и девојки во програмската област, која ја интегрираше зелената економија како можност за вработување и сензибилизација за заштита на животната средина беше постигната со техниката ЗР (рециклирање, повторна употреба, намалување), кои беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- 20 невработени жени и девојки кои живеат во општина Дањски брод.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

20 невработени жени и девојки беа анимирани да учествуваат во проектот. Преку проектни активности, зголемено е нивото на нивната еколошка свест, зголемени се капацитетите за дизајн со ангажирање експерти во таа област, при што се создадени конкретни производи за дома или за работа на како на пр.: покани, разгледници, торби, итн. Со користење на техниката ЗР, се подобрија нивните капацитети за управување со производи, методи на прикажување, вештини за продажба и отворање мрежна станица. Во рамките на проектот, беше организиран саем за продажба на изработки, како и завршна тркалезна маса за презентација на резултатите од проектот.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Обука на жени и млади девојки во областа Дањски брод за заштита на животната средина преку техниката ЗР (рециклирање, повторна

- употреба, намалување);
- Професионална обука за дизајн;
- Подготовка/почеток на работа за реализација на производи со веќе користен текстил;
- Обука за продажба и изложување на производите;
- Дводневна изложба со производите изработени во рамките на проектот;
- Тркалезна маса на крајот на проектот.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Преку промовирање иницијативи за самовработување и претприемништво, со цел зголемување на економскиот капацитет на домаќинствата во општина Дањски брод, едукација, практични вежби со употреба на техниката ЗР, 20 невработени жени и девојки од општина Дањски брод, корисници на овој проект, се запознаа со ефикасните начини на користење на текстилен отпад. Еколошкото образование е насочено кон зајакнување на локалните заедници активно да учествуваат во еколошкото движење. Заштитата на правата на животната средина е ориентирана кон социјално загрозуени групи кои оттогаш се трансформираа во добар пример за зелена економија. Овој целосен проект добро влијаеше врз целната група создавајќи можност за создавање нови работни места кои влијаат и на домаќинствата и на животната средина преку намалување на невработеноста во нивната заедница.

Денада Шпуза, претседател на Центарот за жени „Лесни чекори“

Самиот проект е насочен кон свесноста за целната група за заштита на животната средина и отворањето нови работни места преку промоција на зелената економија. Во рамките на проектот невработени жени и девојки се стекнаа со работни вештини. Тие од текстилниот отпад на креативен начин изработуваа производи за да создадат еколошка одржливост и се стекнат со економска придобивка излагајќи и промовирајќи ги изработените производи. Изложбата на саемот со производи изработени од целната група овозможи пренос на вредноста на оваа работа на други посетители, додека продажбата на производи ја промовираше зелената економија. Понатаму, континуираната поддршка на невработени групи жени и девојки со овие работни вештини може да се смета за дополнителна вредност, особено во нивната способност да ја развијат зелената економија.

И за нас како НВО ова е принцип на работа, економско зајакнување на жените и девојките преку социјално зајакнување.

Шоте Дули, учесник во проектната активност

Иако по професија сум просветен работник, во слободно време изработувам рачни изработки и отсекогаш сум уживала во тоа. Пред да учествувам во проектот, го правев исклучиво за потребите на моето семејство, но сега тоа веќе не е случај. Преку учеството во проектот, имав можност да научам нови начини за користење на текстилниот отпад. Го разбрав концептот на одржливост на животната средина и како да го

постигнам тоа со конкретни примери. Ова искуство ме научи за важноста на техниката ЗР за изработка на ракотворби, но уште поважно, за зачувување на животната средина. Со користење на оваа техника, и со разменување идеи со другите учесници, како и со учеството на саемот, успеав да заработам пари. Преку овој проект, со создавање нови познанства со девојки и жени од заедницата, разменување идеи, и заедничка работа под менторство на експерти во оваа област, беше можно нашата работа да биде видлива и препознаена во заедницата и пошироко. Навистина ми е чест да учествувам во ваков проект.

ЗЕЛЕНИ ВЕШТИНИ ЗА ЗЕЛЕНИ РАБОТНИ МЕСТА ВО АЛБАНИЈА

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТАР ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Вредност на проектот: € 5,000.00

Целна област: Черик & Тирана, Албанија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ДАНИЕЛА РУЦИ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.albania.rec.org

Е-ПОШТА:

info.albania@rec.org

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Преку проектот младите луѓе од средните стручни училишта во Тирана и Черик беа едуцирани и информирани за зелените вештини како вештини потребни за одржлива економија. Истовремено, се создаде модел на зелени работни места во некои сектори на албанската економија, како што се земјоделството, електрониката и механиката, кои беа и главните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- 300 ученици од две средни стручни училишта во Тирана и Черик;
- Училишта за стручно образование и обука заедно со наставниот кадар од 40 наставници;
- Албанското општество;
- Албанскиот пазар на труд кој ќе има работна сила која се придржува до принципите на зелената економија;
- Бројни ГО.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Зајакнати се капацитетите на наставниците вклучени во проектот кои се запознаени со иновативни методологии и инструменти. Изградени се капацитетите и се подигната свесноста на улениците. Се промовира олеснетата способноста за подобро разбирање на зелените вештини, истовремено охрабрувајќи ги младите луѓе да ги применат и подбрат со цел да станат агенти за промени, како и да промовираат зелено претприемништво. Учениците вклучени во проектот дизајнираа и подготвија модел на зелено училиште, како и 5 модели на зелени производи насочени кон промовирање

зелени работни места, а сето тоа го промовираше духот на претприемништво и разбирање на вредноста на зелените работни места.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Обука на училишниот персонал за зелена економија и зелени работни места;
- Практична настава во средните стручни училишта од таа област;
- Проучување на зелени вештини според професиите и изготвување водич за зелени вештини по професија;
- Создавање на некои модели на зелени производи како резултат на примена на зелени вештини;
- Промоција на зелени производи подготвени од студенти на сеопфатна изложба.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектот се обидуваше да создаде корисни синергии помеѓу секторите на економијата и моделите за успех во стручното образование и обуката во нашата земја. Предвидените активности се обидуваа не само да ги зајакнат капацитетите на наставниците од стручните училишта за зелена економија и зелени работни места, туку и да ги запознаат со соодветни и иновативни методологии и инструменти кои се вредни за вештините на овие млади луѓе (ученици) и за нивно поеколошко однесување. Студентите ќе може да ги дефинираат и опишат зелените вештини преку информации, дискусија и реализација на активности за учење фокусирајќи се на зелени вештини за различни професии

Михалаќ Ќирјо, директор на Организацијата

Создавањето модели на образование засновани на зелена економија во наставните програми во училиштата се смета за важно за новата генерација која ќе обезбеди економски раст без да ѝ наштети на животната средина. Системот за стручно образование во Албанија е реструктуриран за да ги прифати технолошките иновации и високите традиции и практики во одржливото користење на природните ресурси. Младите кои се појавуваат многу побрзо на пазарот на трудот се оние кои завршуваат училишта за стручно образование со различно стручно образование и профили. Моделите на зелена економија се воведуваат преку специфични наставни програми, збогатувајќи го теоретското образование, како и воспоставување нови вештини за иновации и ефикасно користење на ресурсите. Влијанието на проектот е поврзано со квалификациите на наставниците за знаење и методологии на настава за зелена економија и способноста на учениците да спроведат конкретни пилот проекти на ниво на училиште со примена на добиените информации и негување на зелените вештини. Покрај тоа, поддршката за стручните училишта ќе обезбеди апсорпција на квалификуваната работна сила од пазарот на труд, земајќи ги предвид нивните зелени вештини како дополнителна вредност. Понатаму, проектот придонесе за целта на трансформирањето на овие зелени вештини и знаења во идеи и иницијативи за претприемништво.

Диана Барјамај, професор во средно стручно училиште во Тирана

Како професор во средно стручно училиште во Тирана, би рекла дека моите ученици во рамките на проектот имаат можност да научат за зелените вештини со кои можат да аплицираат во зелениот сектор и професии кои се засноваат на принципите на заштита на животната средина. Ги држам предметите Заштита на животната средина и одржлив развој, но морам да признам дека наставата сèуште се изведува исклучиво на теоретско ниво без практична примена. Тој недостаток го надминавме со учеството во овој проект. Благодарение на тоа, кога нашите студенти ќе влезат на пазарот на трудот, тие ќе се подготвени да аплицираат за зелени работни места.

ПОДОБРУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТ НА ГО ПРИ СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНЦЕПТОТ НА ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА

ЦЕНТАР ЗА КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ, ГЕВГЕЛИЈА

Вредност на проектот: € 5,990.00

Целна област: Република Северна Македонија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ФИЛИП СТОЈАНОВСКИ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.ckp.org.mk

Е-ПОШТА:

ckp.gevgelija@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Преку спроведување на проектот, улогата на ГО во спроведувањето на концептот на зелена економија во македонските компании е подобрена, што беше и целокупната цел на проектот. Истовремено со спроведување на проектните активности, се зголеми свесноста на ГО и компаниите за важноста на зелената економија и зеленото претприемништво и се зајакна капацитетот на локалните ГО за важноста на зелената економија и зеленото претприемништво, што беа специфичните цели на проектите.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- ГО;
- Компани;
- Граѓаните на Република Северна Македонија.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку проектот беше подготвен извештајот за употреба на концептот на зелена економија во компаниите што се основани во Република Македонија, подобрени се капацитетите на 10 ГО и 10 компании за зелена економија и зелено претприемништво, а концептот за зелена економија се спроведе во 5 компании во заедничка соработка.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Анализа и истражување на компании во Република Северна Македонија за разбирање на концептот на зелена економија;
- Организирање обука за ГО за спроведување на концептот на зелена економија;
- Организирање обука за компании за спроведување на концептот на зелена економија;
- Развој на план за спроведување на концептот Зелена економија во 5 компании.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Главното влијание на проектот е зголеменото знаење на компаниите и ГО од Северна Македонија за спроведувањето на концептот на зелена економија. Една од најважните активности за постигнување на влијанието беше Извештајот за моменталната состојба на спроведувањето на концептот на зелена економија во компаниите, каде што беа контактирани компании од различни сектори и беше оценето нивото на спроведувањето на концептот на зелена економија. Извештајот е цврста основа за идно започнување на слични активности што може да го подобрат спроведувањето на концептот на зелена економија. Обуката организирана за концептот на зелена економија овозможи 16 компании и 11 ГО да се стекнат со знаење за примена на концептот на зелена економија во нивната секојдневна работа. Исто така, една од најважните активности беше подготовката на плановите за зелена економија за 5 компании кои обезбедија практични насоки и совети за спроведување на концептот на зелена економија.

Филип Стојановски, Центар за климатски промени, координатор на проектот

Стектаното знаење даде можност Центарот за климатски промени да го промовира проектот и нашата организација на интернет ТВ Екобаланс (<https://ekobalans.mk/>). Понатаму, стекнатото знаење му овозможи на Центарот за климатски промени да учествува на Зелена работна сесија организирана од одборот за Национална рамка за квалификации.

Вработен во компанијата MarkIT, учесник на обуката

Обуката за концептот на зелена економија беше многу добро организирана и темите што ги опфати предавачот ни се многу важни и ни даваат насока да размислиме за одржливоста на животната средина. Ние ќе вложиме напори да го спроведеме концептот на зелена економија со цел да ги намалиме оперативните трошоци и да станеме компанија со подобри еколошки перформанси и поголема одговорност.

ВЕЛО ТУРИЗАМ ВО ВЕВЧАНИ

ПЛАНИНАРСКО И ЕКОЛОШКО ДРУШТВО ЦЕРН КАМЕН 2257 ВЕВЧАНИ

Вредност на проектот: € 6,000.00

Целна област: Вевчани, Република Северна Македонија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - ДЕЈАН КУКОСКИ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.vevcaniadventure.com

Е-ПОШТА:

vevcaniadventure@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот иницираше употреба на велосипеди за рекреативни и туристички активности и ја подигна јавната свест за придобивките од користењето алтернативни средства за јавен превоз, а со тоа придонесе за заштита на животната средина, што беше и целокупната цел на проектот. Истовремено, се зголеми употребата на алтернативни превозни средства и е промовиран и подобрен туристичкиот потенцијал на целната област, кои беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Домашни и странски туристи;
- Локален туристички сектор;
- Општина Вевчани;
- Локалното население.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Преку спроведување на проектот, зголемени се туристичките понуди, намалени се штетните влијанија на автомобилите што ги користат посетителите на Вевчани, создадени и мапирани се патеки за велосипеди на територијата на планината Јабланица, а подобрена е состојбата на животната средина преку нова понуда за алтернативен јавен превоз во заштитените подрачја.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Набавка на 6 велосипеди со заштитни шлемови и опрема за прва помош;
- Производство и монтажа на метална станица за монтирање велосипеди;
- Дизајн, купување и инсталирање на две информативни табли на соодветни локации;
- Креирање веб-апликација со податоци и мапи на велосипедски патеки;
- Дистрибуција на 500 летоци за промовирање нови велосипедски патеки и користење на веб-апликацијата;
- Изнајмување велосипеди.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Со реализацијата на овој проект Церн Камен 2257 од Вевчани се овозможи нова туристичка услуга и развој на планински велосипедизам во Вевчани. Овој проект овозможи нова туристичка понуда во форма на изнајмување велосипеди. Изнајмувањето е поедноставено преку веб-страницата www.vevcaniadventure.com. Оваа туристичка услуга ја зголемува атрактивноста на тековната туристичка понуда во Вевчани, а исто така ја намалува емисијата на штетни гасови предизвикани од зголемената употреба на автомобил.

Дејан Кукоски, менаџер на проектот

Проектот обезбедува нова туристичка услуга во Вевчани и овозможи развој на планинарски велосипедизам преку систем за изнајмување велосипеди, што е поедноставено преку веб-страницата www.vevcaniadventure.com. Оваа туристичка услуга ја зголемува тековната туристичка понуда во Вевчани, а исто така влијае и на намалувањето на емисијата на гасови предизвикани од зголемената употреба на автомобили.

Локален турист, велосипедски ентузијаст, претставник на целната група

Овој проект ја зголеми туристичката понуда во Вевчани. Се очекува зголемен број странски туристи. За сите потребни информации, туристите може да ја посетат постојната веб-страница и да погледнат фотографии и видеа, обележани пешачки патеки по Јабланица, информации за општина Вевчани, како и да ги видат сите културни, историски и природни богатства, а сето ова е дополнителна вредност на овој проект.

ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА ЗА ПРОСПЕРИТЕТ НА МЛАДИТЕ

НОВИНАРИ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

Вредност на проектот: € 5,991.00

Целна област: Кавадарци, Струга, Ресен, Република Северна Македонија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - НАТАША ДОКОВСКА

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.jhrmk.org

Е-ПОШТА:

detstvo@detstvo.org.mk

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот ја зајакна националната соработка на младите во ГО за промовирање иницијативи за зелени и циркуларни економии кои придонесуваат за зајакнување на партиципативните демократии и процесот на пристапување на Северна Македонија кон ЕУ. Истовремено, проектот ги зголеми капацитетите на младите жени и мажи во Северна Македонија, преку создавање активности за зелени и циркуларни економии со можности за работа за младите луѓе, преку зајакнати мрежи на ГО и партнерства со други засегнати страни на локално и национално ниво, и преку зголемување на учеството на младите во политичкиот дијалог со носителите на одлуки, кои беа и главните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- 10 ГО насочени кон младите од целните општини во Северна Македонија;
- 100 ученици од училиштата во целните општини во Северна Македонија (50% девојчиња);
- 5 деловни партнери и партнери од приватниот сектор;
- 5 медиумски партнери;
- 15 претставници на национални и локални власти и донесувачи на одлуки во 3 општини во земјата Кавадарци, Струга и Ресен.
- КРАЈНИ КОРИСНИЦИ:
- Млади жени и мажи, особено од маргинализирани групи (како на пример, ромската заедница, невработени лица, лица со попреченост).

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Спроведувањето на проектот го зајакна капацитетот на младите жени и мажи и промовираше алатки за зелени и циркуларни економски иницијативи за младите во 3 целни општини; онлајн платформата за млади и кампањата за подигнување на свеста ги создадоа заедниците на вклучена младина којашто споделуваше знаења, вештини и иницијативи за зелена економија и можности за работа; 10 зелени иницијативи создадени од и со млади жени и мажи кои работат на можности за зелена економија, одржливост на животната средина и циркуларна економија; зголемено учество на млади жени и мажи на форуми и (политички) дијалози за младински иницијативи за одржлив развој, зелени и циркуларни економски политики и интеграција во ЕУ.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Интерактивно мапирање на капацитетите на младите од целните општини (зелена економија);
- Изработка на прирачник за работни места во зелената економија;
- Обука за обучувачи за зелена економија, пристапување во ЕУ, создавање деловна, правна рамка;
- Обуки за млади за зелени работни места;
- Дизајн и воспоставување на онлајн платформа за млади;
- Развивање кампања за подигање на свеста поврзана со започнувањето на онлајн платформата за млади;
- Локален медиумски натпревар за најдобри приказни за младински активизам во циркуларна/зелена економија;
- Два циклуса училишни активности за зелена економија;
- Организирање посети за размена на добри практики за млади, вклучително и од млади жени;
- Советодавни форуми за студенти за зелена/циркуларна економија;
- Завршна конференција за совети за младинска политика.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектот го подобри капацитетот на граѓанските организации насочени кон младите, кои се здобија со вештини, алатки, мрежна платформа и можности за партнерство за да ја покажат својата визија и можности за вработување за младите во новата зелена, циркуларна економија (како дел од интеграцијата во ЕУ). Локалните новинари се едуцирани да препознаат што е зелена економија во нивните понатамошни професионални предизвици и правилно да се справат со проблемите на младите луѓе во врска со можностите за вработување во зелена економија.

Нашата Доковска, координатор на проект

Ако тргнеме од фактот дека живееме на оваа планета, а немаме други, тогаш е повеќе од јасно дека нашата максима треба да е Купи помалку, избирај подобро. Но, како да го сториме тоа ако знаеме дека рециклирањето, пакувањето, какви било промени во деловното работење се преземаат со цел да се прилагодат на потребите на потрошувачите?

Преку овој проект сакавме и успеавме да развиеме претприемачки дух кај младите луѓе. Преку обуката, успеавме: да ги збогатиме знаењата на младите за политиките на ЕУ и добрите практики во врска со циркуларната економија; промовираме превенција од отпад и презентираме нови методи за негово користење; промовираме ангажман и јавно застапување на младите за позелена средина без отпад, користејќи го концептот на циркуларната економија; поттикнуваме зголемување на еколошката свест кај младите и креирање кампањи за пренесување на пораката до младите луѓе и засегнатите страни; започнуваме платформа за работници за млади преку која тие споделуваат добри искуства и продолжуваат да ја пренесуваат еколошката свест на помладите генерации.

Милко Мантаљ, учесник на обуката

Учеството во овој проект беше одлична можност за мене и другите учесници да работат на целите на одржливиот развој и борбата против климатските промени. Пренесувајќи ги знаењата, вештините и компетенциите што ги стекнавме во врска со циркуларната економија, улогата на младинските невладини организации во управувањето со отпадот од храна и во обезбедувањето на позелена средина е зајакната. Ова беше од големо значење за студентските и младинските невладини организации од регион на Преспа, каде што имаме голема количина јаболка што завршуваат како отпад.

За мене, големиот предизвик беше да се подигне свеста и да се разбере циркуларна економија и нејзините придобивки во споредба со традиционалната линеарна економија.

ЗЕЛЕНО ЗАЈАКНУВАЊЕ НА РУРАЛНИТЕ ОБЛАСТИ

ЗДРУЖЕНИЕ ЗА ЧИСТА ЖИВОТНА СРЕДИНА „АЈДЕ МАКЕДОНИЈА“- СКОПЈЕ

Вредност на проектот: € 6,000.00

Целна област: Струмички регион, Република Северна Македонија

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ - БЛАЖЕ ЈОСИФОВСКИ

ВЕБ-СТРАНИЦА:

www.ajdemakedonija.mk

Е-ПОШТА:

ajdemakedonija@gmail.com

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

Проектот придонесе за обезбедување модел на одржлива задруга на мали земјоделци производители на домати во Струмица, што беше и целокупната цел на проектот. Исто така, проектот негувајќи приемливо опкружување за задругите, разви одржлив модел за задруги за мали земјоделци производители на домати и го потврди и рашири моделот што и беа специфичните цели на проектот.

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

- Мали земјоделци производители на домати во струмичкиот регион.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Спроведувањето на проектот обезбеди план и стратегии за зголемена одржливост на синцирот на снабдување со домати; испитување на деловниот план и стратегии за одржливост на задруга за домати во струмичкиот регион; зголемување на пазарната моќ и профитабилноста на малите земјоделци производители на домати во целната област; подготовка на Прирачникот за водење на понатамошното воспоставување одржлива соработка во други синцири на снабдување.

ГЛАВНИ АКТИВНОСТИ

- Истражување за пазарните стратегии за македонскиот домати;
- Формирање Управен комитет;

- Креирање на студија за изводливост за задругата за домати;
- Студиски посети и патувања на терен за тестирање на студијата за изводливост;
- Комуникациски и информативни активности насочени кон поддршка;
- Консултации и дискусии со засегнатите страни на студијата за изводливост;
- Организација на тркалезни маси и работилници за потврдување на студијата за изводливост;
- Развој на иновативен деловен план на Задруга за домати;
- Конференција за валидација на деловниот план на Задругата;
- Потпишување Меморандум за разбирање со идни членови на Задругата;
- Објавување прирачник за водење на понатамошното воспоставување одржлива соработка во други синџири на снабдување.

ВЛИЈАНИЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектниот тим заедно со експертот работеше на состаноци од различни видови со засегнати страни во струмичкиот регион со цел да се создаде и потврди студијата за изводливост и потребата да им се помогне на идните земјоделски задруги во регионот и на национално ниво. Веруваме дека ова беше вистинскиот пристап, бидејќи даде вредни препораки за тоа како може да се формираат локални задруги за земјоделци. Тимот успеа да создаде иновативен деловен план што ги одразува можностите на соработка помеѓу земјоделците во струмичкиот регион и земја, земајќи ги предвид вредностите и верувањата што се дел од локалните заедници. Пазарната моќ и профитабилноста ќе се зголемат за малите земјоделци производители на домати според деловниот планот што нашиот тим го создаде согласно коментарите што ги дадоа идните членови на задругата. Проектниот тим создаде прирачник според деловниот план, така што идните задруги ќе може лесно да основаат одржливи задруги за други синџири на снабдување.

Блаже Јосифовски, претседател на „Ајде Македонија“

Вклучувањето во земјоделски задруги е одличен начин за малите земјоделци производители на домати да се пробијат на големи пазари и, исто така, да добијат подобра цена за производот што го нудат. Покрај оваа голема корист, постојат и други позитивни придобивки како модернизација на производството, подобра организациска структура и можности за надградба на знаењето и добрите практики, а сето тоа е обезбедено со спроведувањето на проектот.

Земјоделец, претставник на целната група

Идејата за земјоделска задруга звучи одлично, бидејќи нам ќе ни биде полесно да се пробиеме на пазарот со ист производ и за подобра цена. Најголемиот предизвик е меѓусебната доверба и соработка помеѓу производителите.

Проектот е финансиран од Европската унија

За повеќе информации за проектот
„GEAR – Зелена економија за развој на регионот“ ,
можете да не контактирате на:

Центар за истражување и информирање

за животната средина

Еко-свест

ул. „Св. Кирил и Методиј“, 30/1-6

1000 СКОПЈЕ

тел: 02 3217247

E-mail: info@ekosvest.com.mk

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка од Европската унија. Содржината на публикацијата е одговорност единствено на Здружението за креативен развој Слaп и на Еко-свест и под никакви услови не може да се смета дека ги одразува ставовите на Европската унија.

За повеќе информации за проектот
„GEAR – Зелена економија за развој на регионот“,
можете да не контактирате на:

Центар за истражување и информирање
за животната средина

Еко-свест

ул. „Св. Кирил и Методиј“, 30/1-6

1000 СКОПЈЕ

тел: 02 3217247

E-mail: info@ekosvest.com.mk

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка од Европската унија. Содржината на публикацијата е одговорност единствено на Здружението за креативен развој Слaп и на Еко-свест и под никакви услови не може да се смета дека ги одразува ставовите на Европската унија.

